Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 184 (1179) | Łódź, Wtorek 9 Sierpnia 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג י״א אב תרפ״ז. | Nr. 184 1179

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

אדרייבונד אויפ׳ן באלטיק?

עסטלאנד, לעטלאנד און ליטע זאלען שליסען א צאל-אוניע, אלס התחלה פון א פאליטישער אוניע. — ליטע זאל אפשאפען איהר „קריגס-צושטאנד" מיט פוילען. — דער בונד וועט נישט קענען געווענדעט זיין געגען פוילען.

ריגא, 8 (ספ. טעל.) די באלטישע מלוכות געפינען זיך איצט ערב גרויסע געשעהענישען און וויכטיגע בעשלוסען.

די רייזע פונ׳ם לעטישען אויסערן-מיניסטער קיין קאוונא, פונ׳ם עסטלענדישען אויסערן מיניסטער קיין ריגא, די אונטערהאנדלונגען, וואס עס פיהרט איצט קאוונא געגענאל לעיראנג, דאס זענען אלץ בלויז אויסערליכע סמנים פון דער גרויסער פאליטישער ארבייט, וואס ווערט איצט אנגעטון אויפ׳ן באלטיק. דא האנדעלט זיך נישט נאר וועגען א צאל-אוניע צווישען ליטע, לעטלאנד און עסטלאנד, וואס וועגען דעם רעדט מען הויך, נאר ס׳האנדעלט זיך וועגען א טראקטאט פון אייביגער פריינדשאפט, וואס פיהרט צו אנ׳ארט מלוכה-קאנצערן, צו א פאליטישער אוניע.

די דאזיגע ארבייט איז נישט געווענדעט געגען סאוויעט-רוסלאנד, וואס אנבעלאנגט פוילען איז אין דעם דאזיגען אספעקט בעהאלטען א מעגליכקייט פון אפשאפען דעם זיגלאזען מלחמה צושטאנד צווישען פוילען און ליטע. שוין די צאל-אוניע צווישען די דריי מלוכות וועט אפשאפען דעם דאזיגען אונגארמאלען צושטאנד און אזוי ארום וועט ליטע געפינען אנ׳ערהען אויסוועג פון דער לאגע אין וועלכער זי געפינט זיך א דאנק דעם ליטווישן פוילישען קאנפליקט.

ריגא, 8. (אטע) „לאטוויאס סארגס" ברענגט היינט א גרעסערן ארטיקל וועגען דער איצטיגער פאליטישער סיטואציע אין צוזאמענהאנג מיט די לעצטע געשעהענישען. דער סאוויעטיש לעטישער טראקטאט האט פאר דער רעגירונג געשאפען א נישט גינסטיגע לאגע. דער טראקטאט האט אויך געמאכט א נישט גינסטיגען איינדרוק אויף די מלוכות, וואס זענען בעפריינדעט מיט לעטלאנד. די צייטונג בעהויפטעט, אז ס׳וועט נישט געלונגען צו שאפען א בלאק פון לעטלאנד, עסטלאנד און ליטע אהן פוילען, ווייל עסטלאנד, וואס איצט בעקומען א הלואה פונ׳ם פעלקער-בונד וועט נישט קענען פיהרען קיין פאליטיק, וואס איז געווענדעט געגען פראנקרייך, ענגלאנד און פוילען. וואס אנבעלאנגט ליטע, וועט זי פריהער, אדער שפעטער, מוזען שלום מאכען מיט פוילען.

כדי צו איליוסטרירען ווי אזוי דער טראקטאט מיט סאוויעט רוסלאנד איז אויפגענומען געווארען דורך די פרעמדע מלוכות, דערצעהלט די צייטונג, אז דער ענגלישער געזאנדטער אין ריגא זאל האבען ערקלערט: דאס צוזאמענרופען דעם פארלאמענט אויף אנ׳אויסערגעוועהנליכע סעסיע, כדי צו ראטיפיצירען דעם טראקטאט מיט די סאוויעטען וועט מוזען בעטראכט ווערען אלס דעמאנסטראציע געגען ענגלאנד.

ווארשאווער קהלה סובסידירט דעם קאמיטעט צו בויען א יודישען טעאטער.

ווארשא 8 (טעלעגראפיש פון אונזער קארעספאנדענט) די שול און קולטור אפטיילונג ביי דער יודישער קהלה האט בעשטעטיגט א רייהע סובסידיעס, צווישען אנדערע 2000 זל. פאר ארבייטסלאזע ארטיסטען, 5000 זל. פאר די „תרבות"-לעהרער 6000 זל. פאר קאמיטעט ביים ליטעראטען-און זשורנאליסטען פאראיין אויף צו בויען א יודישען טעאטער.

קאמוניקאט וועגען בעפרייען גען. זאגורסקי

ווארשא, 8. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אין „פאלסקא זבראינא" וועט מארגען פארעפענטליכט ווערען א קאמוניקאט, אז גענעראל זאגורסקי איז בעפרייט - געווארען פון ארעסט.

דער דאזיגער קאמוניקאט וועט ערשיינען כדי א סוף צו מאכען צו די פארשידענע קלאנגען, אז גענעראל זאגורסקי איז פארשוואונדען א. א. וו.

מיניסטערען-ראט בעשלאסען דירה געלד הוספות פאר בעאמטע.

די אויסלענדישע הלואה ווערט דערוויייל נישט אויסגענוצט.

ווארשא, 8 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט איז אווענד איז פארגעקומען א זיצונג פון מיניסטערען-ראט אונטער׳ן פארזיץ פון מארשאל פילסודסקי. ס׳איז אנגענומען געווארען א בעשלוס צו אנערקענען די בעאמטע א הוספה אויפ׳ן דירה-געלט, וואס איז אפגעשטעלט געווארען זינט 1 יאנואר 1926 ביז ענדע דעצעמבער 1927 י. פאר די 4 חדשים וועט די הוספה בעטראגען 25 פראצ. פון די שכירות.

נאך דער זיצונג פון מיניסטערען-ראט האט דער וויצע-פרעמיער בארטעל אויפגענומען איינינע זשורנאליסטען פאר וועלכע ער האט ערקלערט, אז מיט דער דאזיגער הוספה ווערען נאך נאך נישט רעגולירט די שכירות פון די בעאמטע. דאס וועט פארלאנגען ספעציעלע פאנדען און וואס זיין אנ׳ין פון ספעציעלע בעראטונגען.

די איצטיגע הוספה וועט בעטרעפען 70 מיליאן זלאטעס און וועלען בעדעקט ווערען פון פערגרעסערטע שטייער-הכנסות און פון די מלוכה-אונטערנעהמונגען.

אויף דער אנפראגע פון א זשורנאליסט, וואס הערט זיך מיט דער הלואה פון 15 מיליאן דאלאר, האט דער מיניסטער ערקלערט, אז זי איז דערווייל נישט אויסגענוצט געווארען. די ידיעה וואס האט זיך בעוויזען וועגען א פלומרשט נישט גינסטיגער קאניונקטור איז נישט ריכטיג.

אויף א ווייטערדיגער פראגע פון א זשורנאליסט צי וועלט מען נישט נוצען די הלואה פאר בוי-צוועקען האט דער וויצע-פרעמיער געענטפערט, אז דער בוי סעזאן הויבט זיך אן פריהלינגס צייט.

געעפענט דעם 6-טען יאריד אין ניזשני נאווגאראד.

ריגא, 8. (אטע) אין ניזשני נאווגאראד איז געעפענט געווארען דער 6. יאריד. אינם יאריד נעמען אנטייל ביז 400 פירמעס פון די מזרח-לענדער.

אינם טאג פון דער ערעפנונג זענען דעקלארירט געווארען סחורות אויף 150 מיליאן רובל.

יאפאנער שטאמען פון יודען

נייע סענסאציאנעלע ענטדעקונגען פון א יאפאנישען פראפעסאר

טאקיא, 8 (ספ טעל.) דער פראפעסאר פון געשיכטע אין טאקיער אוניווערזיטעט ד״ר יאשיטאמי האט פארעפענטליכט א סענסאציאנעלע וויסענשאפטס-ארבייט, אין וועלכער ער דערוויזט, אז די יודען און די יאפאנער קומען ארויס פון איין שטאם. לויט די אויספיהרונגען פונ׳ם פראפעסאר, האבען די יודען, וועלכע האבען נישט געוואלט בלייבען אונטערטעניג די אסיריער, מאסענווייז אויסגעוואנדערט אין 722 י. פאר קריסטוס געבורט.

דאס איז געשעהען בעת׳ן רעגירען פון אסירישען קעניג סרגן, וואס איז געווען א גרויסער שונא פון די יודען און האט זיי שטארק פערפאלגט.

די אויסגעוואנדערטע יודען האבען דורכגעמאכט אויף מזרח ביז צו יאפאן און דא צוזאמענמישענדיג זיך מיט די ערשטע פעלקער געשאפען דאס יאפאנישע פאלק.

ד״ר יאשיטאמי בעהויפטעט אויך, אז

די יאפאנער האבען זייערע נאהמען פערוואנדעלט אין אייראפע, דאס זענען די באסקען, וואס וואוינען אין די פירענעען און גילטען אלס א פאלק פון אנ׳אונבעוואוסטער אפשטאמונג.

דער געלערנטער פראפעסאר האט אדורכגעפירט א גרויסע צאהל שאדעלען-אויסמעסטונגען אינ׳ם לאנד פון די באסקען און האט אויף דעם גרונד בעשטעטיגט זיין נייע טעאריע וועגען דער פערוואנדשאפט פון די פעלקער.

שטעטישע סובסידיעס פאר גמילות-חסדים-קאסעס.

ווארשא, 8. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). פון די גאליציאנער שטעטלעך קאמיענקא, ולאטשעוו און פשעמישלאני מעלדט מען מיר, אז די דארטיגע מאגיסטראטען האבען בעשטימט סובסידיעס פאר די ארטיגע גמילות חסדים-קאסעס.

וואוהין לאדז שפארט אלץ אן...

בודאפעשט, 8 (ספ. טעל.) איינע פון די גרויסע לאדזער טעקסטיל-פירמעס ארדענט איין אין אונגארן אנ׳אייגענע שטוף-פאבריק.

אלס התחלה וועלען געלאזט ווערען אין גאנג 40 וועב-שטוהלען. די פירמע בויט אנ׳אייגענעם פאבריקס-בנין, דערווייל וועט די פאבריק איינגעארדענט ווערען אין א געדונגענער פראוויזארישער געביידע.

הייזער פון הימלאזע אין בריסק.

בריסק, 8. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין דער אנוועזענהייט פון די דזשאינט-פערטרעטער די ה״ה שווייצער און סטיאמאר איז דא פארגעקומען די פייערליכע איינווייהונג פון די 4 הייזער, וואס זענען אויסגעבויט געווארען פאר די 60 דאלאזע פאמיליעס.

Dr. med.

I. Bette

PIOTRKOWSKA 6

פערדרייזט.

„METROPOL" רעסטאראן

מאניושקי 1, טעלעפאן 11-04

היינט און טעגליך פון 7 ביז 11 אין אווענד

אווענד-ברויט פון 3 געננ 2 זל.

טעגליך ארטיסטישע אויפטריטען און דאנסינג

ד״ר. י. אינפעלד

42 ווסכאדניא 42

וואהנונגען

- בעשטעהענד פון -

1 און 2 צימער און קיך:

מיט אלע בעקוועמליכקייטען אויף באזארנע 7

אנז פון זאפארט

צו פערמיטען.

צו ערפאהרען ביי שטיינשניידער, פולנאצנא 12

פון 4 ביז 6 נאכמ. טעלעפאן 30-96.

762

בעקאנטמאכונג.

אויף דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די ליגירערס און העפטען-מאכערס, וואס איז פארגעקומען מאנטאג, דעם 8-טען אויגוסט אין האנדווערקער-קלוב תאלודניאווא 4, זענען אנגענומען געווארען פאלגענדע פרייזען:

א רייז ליניאטור קאיעטאווע (אהן א מארגינעס) . .	0.50 זל.
ליניאטור מיט באנד 3½ בויגען	1.— „
„ „ „ 3 „	1.10 „
נאטען-ליניאטור קאיעטאווע	1.— „
„ „ מיט באנד 3 בויגען . .	1.60 „
נאטען מיט באנד 2½	1.80 „
געהעהנליכע צייכען העפטע קליינע פאר א מין .	6 גר.
„ „ „ (דאפעלט גרויס) „ .	12 „

מיט אכטונג די פערוואלטונג.

760

די פּראָטעסט-אַקציע אין דער גאַנצער וועלט

געגען אויספיהרען דעם אורטייל איבער סאַקאָ און וואַנזעטי.

איז דער לעצטער מינוט זאָלען זיי בעגנעדיגט ווערען?

פּאַריז, 8. (אַטע) „טשיקאַגאָ טריבון" מעלדעט מיט פון אַ גוט-אינפאָרמירטער קוועלע, אַז דער גובערנאַטאָר פון שטאַט מאַסאַטשוסעטס פוללער וועט אין דער לעצטער מינוט נעניסען פון זיין בעגנעדיגונגס-רעכט און וועט דעם טויט-שטראָף פאַר סאַקאָ און וואַנזעטי פאַרבייטען אויף אייביגע תפיסה.

פּאַריז. 8 (אַטע) פון וואַשינגטאָן מעלדעט מען מיר, אַז די שוועסטער פון וואַנזעטי האָט בעקומען אַ קורץ-טערמיניגע וויזע אויף אַריינצופאָהרען אין די פאַראייניגטע שטאַאַטען.

פּאַריז, 8 (אַטע) אין די אָפיציעלע קרייזען פון אַמעריקאַ איז מען פּערוואונדערט, וואָס דער ענין סאַקאָ - וואַנזעטי האָט געפינען אַזאַ אָפּקלאַנג אין איראָפּע. מ'האַלט אין אַמעריקאַ, אַז דאָס גרעניצט מיט'ן אַריינמישען זיך אין די אינערליכע ענינים פון די פאַראייניגטע שטאַאַטען. אַגב ווערט אָנגעוויזען, אַז דער שטאַאַט מאַסאַטשוסעטס איז זעלבשטענדיג אומאָפּהענגיג אין פראַגען פון קרימינעלע געריכטען.

פּאַריז, 8 (אַטע) די דעמאָנסטראַציעס פאַר סאַקאָ און וואַנזעטי אין פּאַריז האָבען געמאַכט אַ שטאַרקען רושם. פאַניפעסטאַציעס זיינען אויך פאָרגעקומען אין פיל אַנד. ערטער. „הומאַניטע" טיילט מיט, אַז די פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען, וואָס געפינען זיך אונטער איינפלוס פון די קאָמוניסטען וועלען ערקלערען אַ באָיקאָט פון די אַמעריקאַנער סחורות.

פּאַריז, 8. (סט. טעל.) אַ מיטאַרבייטער פון „לע סוּאַר", וועלכער גיט איבער דעם איינדרוק, וואָס דער סאַקאָ- און וואַנזעטי-משפט האָט אַרויסגערופען אין פראַנקרייך, האָט זיך אויך געווענדעט צו עדוואַרד הערייאָ, וועלכער איז געוואָרען זעהר ענטוזיאַסט הערענדיג דעם אומבאַרמהאַרציגען משפט.

פון מיין שטאַנדפונקט — האָט בעזאָגט הערייאָ — בין איך געגען אַזאַ שטראָף, וואָס דויערט שוין 7 שוועהרע יאָהר. איך בעדויער, וואָס איך קען נישט רעדען: איך בין אַ רעגירונגס מיטגליד און מיינע ווערטער קענען פאַרפליכטען דעם גאַנצען קאַבינעט.

לאָנדאָן, (אַטע) נעכטען נאָכמיטאָג זיינען אין טראַפּאַלגאַר סקוועער אין לאָנדאָן פאָרגעקומען דעמאָנסטראַציעס געגען דער עקזעקוציע איבער סאַקאָ און וואַנזעטי. די דעמאָנסטראַציעס זיינען איינשטימיג געווען געווענדעט געגען דער ענגלישער אינטערווענץ אין כינא און געגען דעם איבעררייסען די בעציהונגען מיט סאָוויעט-רוסלאַנד.

דער הויפט-רעדנער איז געווען דער ענגלישער קאָמוניסט טאָם מאַן. די דעמאָנסטראַנטען האָבען געפּרובט זיך אַריינרייסען אין דער אַמעריקאַנער געזאַנדשאַפט. די דעלעגאַציע וועלכע מ'האָט אַריינגעלאָזט אין דער געזאַנדשאַפט האָט איבערגעגעבען אַ פּראָטעסט געגען אויספיהרען דעם טויט-אורטייל. דער בעאַמטער וואָס האָט אויפגענומען די דעלעגאַציע האָט איהר ערקלערט, אַז דער געזאַנדטער איז איצט אין שאָטלאַנד, און אַז ער וועט נישט, צי ער וועט בעוויזען איבערגעבען איהם די פּראָטעסט-רעזאָלוציע.

סאַן-דיעגאָ, 8 (סט. טעל.) אין דער געבייד פון דער שטאַט-רעגירונג האָט אויפגעריסען אַ באָמבע. ס'זיינען דאָ פיל מענשליכע קרבנות

דער אָפיציעלער קאָמוניקאַט, אַז דער אַטענטאַט האָט נישט קיין געמיינזאַמעס מיט'ן ענין סאַקאָ-וואַנזעטי האָט נישט געפונען קיין צוטרוי ביים עולם.

אין מאָנטעווידאָ (שטאַט נצוו יאָרק) איז דורך אַ באָמבע פאַרניכטעט געוואָרען אַ בריק.

מאָנטעווידעאָ, 8. (סט. טעל.) היינט ביינאַכט האָט די היגע פּאָליציי געפונען אַ באָמבע פאַר דער געביידע פון דער פיליע פון ניו-יאָרקער „נאַציאָנאַל סיטי באַנק".

די באָמבע וואָס איז אויסגעפּלאַצירט געוואָרען אויף אַ פוסטען פּלאַץ, האָט אַרויסגעוויזען אַ געוואַלדיגע קראַפט: אויף 250 מעטער אַרום זיינען אויסגעריסען געוואָרען שויבען פון די ערד אַרום. די פּאָליציי היט אַלע געביידעס פון דער אַמעריקאַנער רעגירונג און אַמעריקאַנישע בירגער.

דער פּרעזידענט פון אויסטיהרונגס-קאָמיטעט פון די אורוגוואַיער פּראָפ. פאַראיינען האָט פּראָקלאַמירט אַ 24-שעה'דיגען פּראָטעסט-שטרייק.

לאָנדאָן 8 (סט. טעל.) דער פיהרער פון דער ענגלישער לייבאָר פּאַרטיי מאַקדאָנאַלד האָט אַרויסגעשיקט צום פּרעזידענט קולידזש אַ דעפּעשע, אין וועלכער ער פאָדערט צו בעגנעדיגען סאַקאָ און וואַנזעטי.

לאָנדאָן, 8 (אַטע) אין די פאַראייניגטע שטאַאַטען ווערען ערוואַרט דעמאָנסטראַציעס און מאַניפעסטאַציעס פאַר סאַקאָ און וואַנזעטי. די פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען האָבען צוזאַמענגערופען מיטינגען אויף מיטוואָך. מ'ערוואַרט אַז אין די דעמאָנסטראַציעס וועלען זיך בעטייליגען עטליכע הונדערט טויזענד אַרבייטער. די מיטאַרבייט מיט די קאָמוניסטען איז אין דעם פאַל אויסגעשלאָסען, כדי צו פאַרהיטען פון אומגעוואונשטער חבלנות.

לאָנדאָן, 8 (אַטע) אין קאַסטין האָט די פּאָליציי נעכטען פאַרבאָטען נעמריבען אַ פּראָטעסט-מיטינג, אין וועלכען ס'האָבען אָנטייל גענומען 10-8 טויזענד מאַן. ביים פונאַנדערטרייבען דעם מיטינג זיינען פאָרגעקומען פיל אַרעסטען.

יודישע פּראָטעסט-אַקציע אין פּוילען

וואַרשאַ. 8 (טעלעפאָניש) די יודישע שול-אָרגאַניזאַציע אין פּוילען האָט נעכטען אַרויסגעשיקט צום פּרעזידענט פון די פאַראייניגטע שטאַאַטען קולידזש אַ דעפּעשע מיט אַזאַ אינהאַלט:

פּרעזידענט קולידזש, וואַשינגטאָן.

אין נאָמען פון צוואַנציג טויזענד קינדער און טויזענד לעהרער, פאָדערן מיר אַמנעסטיע פאַר סאַקאָ און וואַנזעטי.

יודישע שול-אָרגאַניזאַציע אין דער פּוילישער רעפּובליק.

נעכטען איז אין האַנדעלס אָנגעשטעלטען פאַראיין (סימאָנס פּאַסאַזש 50) פאָרגעקומען אַ פּראָטעסט-מיטינג געגען אויספיהרען דעם טויט אורטייל איבער סאַקאָ און וואַנזעטי.

די פּועלי-ציוניסטישע פראַקציע אין שטאָט ראַט האָט זיך געווענדעט צום פּרעזידיום פון שטאָט-ראַט, אַז אַזוי ווי דער שטאָט-ראַט האָט איצט פעריען זאָל דאָס פּרעזידיום אַליין אָננעהמען אַ פּראָטעסט רעזאָלוציע און זי איבערשיקען קיין אַמעריקאַ.

די פּועלי-ציון נעהמען אָן אַ פּראָטעסט-אַקציע איבער'ן גאַנצען לאַנד. אַן'ענהליכע אַקציע האָט אויך פאָרגענומען דער בונד.

אין לאָקאַל פון „אונזער היים" און אין אַ גאַנצע רייה לאָקאַלען פון די יודישע פּראָפ. אָרג. פאַראיינען זיינען פאָרגעקומען פּראָטעסט מיטינגען געגען אויספיהרען דעם טויט-אורטייל איבער סאַקאָ און וואַנזעטי.

בעשטייערן אַלע יוד. איינוואוינער

דער קאָנגרעס פון „ועד הקהלות" אין דרום-אַפריקאַ.

יאָהאַנעסבורג, (יט"אַ) דאָ האָט זיך געעפענט אַ קאָנפערענץ פון „ועד הקהלות" אין דרום אַפריקאַ. די דעלעגאַטען זיינען בעגריסט געוואָרען דורכ'ן בירגערמייסטער פון יאָהאַנעסבורג, ה' פּאַלמער.

ד"ר לעאָ בראַמסאָן פאָרשטעהער פון „אָרט", וועלכער ווייזט איצט אין דרום אַפריקאַ האָט אָנגעגעבען אַ באַריכט וועגען דער טעטיגקייט פון דער געזעל-שאַפט.

די קאָנפערענץ האָט אויך בעשלאָסען די פּראַגע וועגען אַ השתדלות ביי דער רעגירונג מכח רעכט צו בעשטייערן אַלע יודישע איינוואוינער פון דרום אַפריקאַ, ווייטער ווערט גע-פּאָדערט צו שאַפען אַ יודיש סטאַטיסטיש ביוראָ, וואָס זאָל זאַמלען סטאַטיסטישע ידיעות וועגען דער יודישער בעפעלקערונג אין דרום-אַפריקאַ.

ווייטערע אַרעסטען פון די בית-עלמין שענדער אין קעלן.

בערלין, 8. (טעלעגראַפיש דורך יט"אַ) פון קעלן ווערט מיטגעטיילט, אַז נעכטען זיינען אַרעסטירט געוואָרען נאָך 6 כוליגאַנעס, וועלכע האָבען געשענדעט דעם יודישען בית-עלמין אין קעלן. אַלע אַרעסטירטע געהערען צו דער נאַציאָנאַליסטישער היטלער פּאַרטיי.

רעזולטאַטען פון די וואַהלען צום 15-טען ציוניסטישען קאָנגרעס.

אין קאָנגרעס פּוילען.

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז שבת-צו-נאַכטס פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע וועגען פעסטשטעלען די צאָהל דעלע-גאַטען פון יעדער ליסטע צום ציוניסטישען קאָנגרעס. די דאָזיגע זיצונג, וועלכע איז געווען זעהר אַ שטורמישע, האָט געדויערט פון 11 ביינאַכט ביז 9 אינדערפריה. צו קיין ענדגילטיגען רעזולטאַט איז מען אָבער נישט געקומען. ווי מיר דערוויסען זיך „האָבען די פאָרשטעהער פון „על המשמר" און „התאַחדות" געפיהרט זעהר אַ שאַרפען קאַמף, ווייל עס האָט געהאַלטען דער-ביי, אַז „על המשמר" זאָל אַפילו קיין איין מאַנדאַט אויך נישט בעקומען.

אויף דער צווייטער זיצונג פון דער וואַהל-קאָמיסיע איז שוין נישט געקומען צו אַ בעשלוס צווישען דעם פאָר-שטעהער פון „על המשמר" ליפשיץ מיט'ן פאָרשטעהער פון „עת לבנות" גערליק. די דאָזיגע זיצונג האָט אויך געדויערט אַ גאַנצע נאַכט. „על המשמר" און „התאחדות" פיהרען אָבסטרוקציע און פאָדערן, אַז מען זאָל נאָכאַמאָל קאָנטראָלירען די וואַהלען און אַ סך שטימען.

אַרום 4 פאַרטאָג האָט זיך געענדיגט די זיצונג.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז „מזרחי" בעקומט 8 מאַנדאַטען ; „עת לבנות" – 5 ; דער סאָציאַל-בלאָק – 4 ; „התאַחדות" – 1 ; „על המשמר" און רעוויזיאָניסטען – גאָרנישט.

אין בעסאַראַביען.

די וואַהלען אין בעסאַראַביען צום ציוניסטישען קאָנגרעס האָבען געגעבען פאָלגענדע רעזולטאַטען: אויפ'ן ערשטען אָרט נעהמט „התאַחדות" – 1240 שטימען; אויפ'ן צווייטען – די אַלגעמיינע ציוניסטען – 1040 שטימען. 520 שטימען האָבען בעקומען די רעוויזיאָניסטען און דער „מזרחי" – 325 שטימען.

אין ליטאַ.

קאָוונאָ. 8 די אַלגעמיינע ציונים האָבען בעקומען 928 שטימען, „התאַחדות – 761, ציוניסטען-סאָציאַליסטען – 725, „מזרחי" – 523 און די ציוניסטען-רעוויזיאָניסטען – 420 שטימען. ווי בעקאַנט האָט ליטאַ אינגאַנצען 4 מאַנדאַטען צום קאָנגרעס. אַזוי אַרום וועלען צו אַ מאַנדאַט בעקומען די אַלגעמיינע ציונים, „התאַחדות", ציוניסטען-סאָציאַליסטען און „מזרחי". די רעוויזיאָניסטען בלייבען משמעות אָהן אַ מאַנדאַט.

מ. אוסישקין אין פּאַריז.

קיין פּאַריז איז אָנגעקומען פון קאַנאַדאַ דער פּרעזידענט פון'ם קרן קימת דער בעקאַנטער ציוניסטישער טוער מ. מ. אוסישקין.

ה' אוסישקין קומט פון אַ לאַנגער רייזע אין קאַנאַדאַ און ברענגט מיט זיך אַ פרעהליכע ידיעה.

די ציוניסטישע קערפּערשאַפטען אין קאַנאַדאַ האָבען איינשטימיג לויט זיין פאָרשלאָג, אָנצוקויפען אַ גרויסען שטח ערד אין ארץ ישראל אויף אַ סומע פון 1 מיליאָן דאָלאַר. דער מיליאָן דאָלאַר איז שוין געוואָרען געצייכנעט 300,000 דאָלאַר זיינען שוין איינגעקאַסירט געוואָרען.

רבנים פאָדערן „פדיון נפש"

פאַר די נעליטענע פון ערד-ציטערניש אין ארץ-ישראל.

ניו-יאָרק. (יט"אַ). דער פאַרבאַנד פון די אָרטאָדאָקסישע רבנים אין די פאַראייניגטע שטאַאַטען און קאַנאַדאַ האָט אַרויסגעלאָזט אַן אויפרוף צום אַמעריקאַנער יודענטום וועגען שאַפען מיטלען אויף צו העלפען די יודישע איינוואוינער אין ארץ-ישראל און די יודישע אינסטיטוציעס, וועלכע האָבען געליטען צוליב דער ערד ציטערניש. די רבנים פאָדערען אויף דאָס אַמעריקאַנער יודענטום, אַז יעדע פאַמיליע זאָל מנדב זיין ווייניגסטענס אַ האַלבען דאָלאַר אַלס „פדיון נפש".

Zapisujcie się
na członków Ligi Obrony
Powietrznej Państwa.

טליתים-פאַבריק
גוטסאָרטיגע פון װאָלענע, האַלב-װאָלענע זײדענע טליתים באַזונדערס, װי אױך טליתים-קטנים הורט און דעטאַל מיט אויסטער-טיגונג, אויך גאַרטלען, שטעטעלס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל
ביי א. ה. ציטרינאָווסקי, קאַמיענאַ 1.
אין צוזאַמען מויער פּאַרטער. קומט און איבערציגט אייך! 892
באַשטעלונגען ווערען אויך אָנגענומען פון טליתים-צו-חתונה.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאַדניאַ 15, טעל. 31-08
פילט נאָך פאַרשידענע מעטאָדען ציינער און מאַכט קרוינען, צאָהנע-אונזעטען, פילט מיט פאָרצעלאַן, קינסטליכע ציין. נעהמט אויף פון 9—1 און פון 5—7 נאָכמיטאָג. ביליגע פּרייזען. 1481

אַ גוטע קויפ און פערקויף
מעבעל
דזווהאָנקעס, בעטען, ביי-טישען, גאַרדעראָבען, שאַפע, אָ. אַ. וו. אין צאָהל די העכסטע פּרייזען
א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19 (דזיעלנאַ)
אין מעבעל-געוועלב, (פּרזשאַנט-וואָלינגער שפּיטאָל 29) ביי הויף איז שטענדיג דאָ פאַרט. גענוצטע מעבעל און נייע צוזאַמען צו פערקויפען. 1339

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.
פּרייזען ביליגע! בעדינונג אָהן געצאָהלט.

פאָדערט איבעראַל
נאָר פּאַטענטירטע
מעטאַל-בעטען
פּראָדוקטען מיט דער פאַבריק-מאַרקע
PALMA-PATENT
פאַר חולים פיר נאַראָנען.
מעטאַל-בעטען, קינדער-בעטען, פאַבריקאַנט קינדער-וויגעלעך, מאַטראַצען און נאַבאַנט מאַטראַצען.
ביליגסטע פּרייזען: ריעלסטע בעדינונג ביליגסטע פּרייזען!
לאָדז, פּולנאָצנאַ 24.

„נייער פאָלקסבלאַט״

לאָדז.
9. אויגוסט 1927.

נאַפט

צופלאַקערט אַ קאַמף.

אַ נ׳אמת׳ע מלחמה האָט איצט אויסגעבראָכען צווישען די גרויסע נאַפט־מאַגנאַטען. ראָקפעלער דער עלטערער און ראָקפעלער דער יונגערער, „סטאַנדאַרט־אויל־קאָמפּאַני״, „ראָיאַל דויטש״, „שעל״ און נאָך אַ פּאָר אַזעלכע קלינגענדע, אָבער דעם ברייטען עולם נישט־בעקאַנטע נעמען זענען די צדדים אין דעם גרויסען שטרייט. די דאָזיגע געזעלשאַפטען האַלטען אין זייערע הענד דעם האַנדעל מיט נאַפט און בענזין אין דער גאַנצער וועלט.

וואו אין דער וועלט עס זאָלען זיך נישט עפענען נייע קוואַלען פון נאַפט, עס מעג זיין אין מעקסיקאָ אָדער אין דרום־אַפריקאַ, אין קליין־אַזיען אָדער אויף קאַמטשאַטקאַ אין סיביר, תּכף ערשיינען זיי דאָרט, ווי רויב־אָדלערס און קויפען צונויף די רייכע גרונד־שטיקער מיט דער פייערער אונטערערדישער פליסיגקייט. יאָהרענלאַנג און יאָהרצענדלאַנג האָבען די דאָזיגע מעכטיגע געזעלשאַפטען געפיהרט אַ קאַמף אויף טויט און לעבען מיט די קלענערע פּראָדוצענטען און מיט יעדער זעלבסטשטענדיגער געזעלשאַפט.

מען האָט אָבגעקויפט די קלענערע מיט געלד, מען האָט אַ סך און זיי דער׳הרג׳עט מיט קאָנקורענץ, מען האָט אונטערגעקויפט מיניסטאָרען אפילו אין אַזעלכע לענדער, ווי די פּאַראייניגטע שטאַאַטען, מען האָט געטאָן אַלע מעגליכע און אומעגליכע זאַכען, כדי צו טויטען די פּריוואַטע איניציאַטיוו, מאָנאָפּאָליזירען דעם האַנדעל מיט דער נאַפט־פליסיגקייט און — לאָזען זיך שטעלען בעצאָהלען יעדען פּרייז, וואָס מען וויל.

דער גאַנצער ענין איז זעהר אַ פּראַקטישער און געהט אָן יעדען איינציגען פון אונז, ווייל דער אַרטיקעל ווערט בענוצט פון יעדען מענש.

אין עטליכע לענדער האָט מען שוין אויפגעהויבען די פּרעסע וועגען מאָנאָפּאָל־געזעלשאַפטען און זייערע רויב־פּרייזען.

איצט האָט די מאָסקווער סאָוויעט־רעגירונג אַריינגעוואָרפען אַ ביינדעל אין דער פיינער געזעלשאַפט. מען האָט פערקויפט צו נידריגע פּרייזען רוסישע נאַפט־פּראָדוקטען צו אַ טייל פון די געזעלשאַפטען, און נישט געגעבען קיין טייל די אַנדערע. שרייען הייגט די לעצטע וועגען דעם, אַז עס איז נישט מאָראַליש, נישט פיין און נישט מענשליך צו האַנדלען מיט סאָוויעטישע אַנגערויבטע פּראָדוקטען.

די מלחמה צווישען די קאָמפּאַניעס צופלאַקערט זיך אַלץ שטאַרקער און עס איז איינער פון די אינטערעסאַנטסטע ספּעקטאַקלען, וואָס מען קען זיך נאָר פאָרשטעלען צו זעהען דעם קאַמף צווישען די „אָנשטענדיגע״ און „אומאָנשטענדיגע״ סוחרים.

ח. גראַסמאַן.

Dr. RÓŻANER

ספּעציאַליסט פאַר הויט־, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע.
היילונג מיט קוואַרץ־שטראַהלען און דיאַטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza), Tel. 28-98
צוריקגעקעהרט.
בעסוכען פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4
עקסטרע וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען־, נאָז, האַלז־ און לונגען־קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-21
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. [illegible] 17
פון 10—11 און נ. מ. פון 2—3

אַדרעסירט צום יודישען פאָלק

ווי אַזוי הענרי פאָרד האָט זיך פערענטפערט פאַר דעם יוד. שריפטשטעלער ה. בערנשטיין.

(אַ בריף פון ניו־יאָרק).

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, האָט דער בעקאַנטער יודיש־אַמעריקאַנער זשורנאַליסט הערמאַן בערנשטיין, רעדאַקטאָר פון „דזשואיש טריבון״ צוריקגעצויגען זיין געריכטליכע אָנקלאַגע געגען הענרי פאָרד פאַר בעליידיגונג, נאָך דעם ווי דער לעצטער האָט עפענטליך איבערגעבעטען בערנשטיינען. מיר ברענגען דאָ דעם טעקסט אינטערעסאַנטען בריף־וועקסעל, וואָס איז פאָרגעקומען צווישען דעם חוזר־בתשובה׳ניק הענרי פאָרד און הערמאַן בערנשטיין.

פאָרד שרייבט צו בערנשטיין:

„איהר זענט וואַרשיינליך בעקאַנט מיט דעם איינהאַלט פון מיין עפענטליכען בריף, אין וועלכען איך האָב צוריקגעצויגען און געבעטען ענטשולדיגונג פאַר די אַרטיקלען, וועלכע זענען ערשינען אין דעם „דירבאָרן אינדעפּענדענט״. דעם דאָזיגען בריף האָב איך ווייט און ברייט פערשפּרייט און איך בעדויער אויפריכטיג דעם שאָדען, וואָס די מיטגלידער פון דער גרויסער ראַסע האָבען געליטען דורך די בלבולים און איך בעמיה זיך איצט צו מאַכען די מעגליכסטע פערגיטונגען.

„איך גיי איצט אויס די געלעגענהייט צוריקצוציהען און צו בעטען ענטשולדיגונג פאַר יענע טיילען פון דעם אַרטיקעל, וועלכער איז ערשינען אין דעם „דירבאָרן אינדעפּענדענט״ וועגען אייך און וועגען דעם אינטערוויו, וואָס איהר זאָלט האָבען געהאַט מיט מיר און וואָס איז פערעפענטליכט געוואָרען אין דער אויבענדערמאָנטער צייטונג, דורך וועלכען איהר זענט געוואָרען שטאַרק אָנגעגריפען.

„עס איז זיכער נישט געמיינט געוואָרען דורך יענעם אַרטיקעל צו געבען אַנצוהערענישען, אַז די אַלע פאַקטען געגען יודען, וואָס זענען געדרוקט געוואָרען אין „דירבאָרן אינדעפּענדענט״ זענען געווען בעגרינדעט אויף אינפאָרמאַציע, וואָס איהר זאָלט האָבען געגעבען. איך ערקלער, אַז איהר האָט מיר קיינמאָל נישט בעזאָרגט אַזעלכעס, וואָס זאָל בעריכטיגען די דאָזיגע אָנצוהערענישען.

„פון דער ערקלערונג, וואָס אייער אַדוואָקאַט ה׳ סעמיועל אונטערמייער האָט געמאַכט, און וואָס איז מיר איבערגעגעבען געוואָרען דורך מיין אַדוואָקאַט, בעגרייף איך דעם גרויסען שאָדען, וואָס איהר האָט געליטען, סיי אַלס יוד און סיי אין אייער פּראַקטיק, אַלס רעדאַקטאָר און צייטונגס־קאָרעספּאָנדענט, דורך די אַרטיקלען אויף וועלכע איהר שטיצט זיך אין אייער אָנקלאַגע און אויך דורך די קאָסטען פון אַ פּראָצעס, וועלכע איהר האָט זיכער נישט געקאָנט בעהויפטען. איך בעגרייף די הוצאות, וואָס איהר האָט געהאַט דורך אַ פערשלעפּטען פּראָצעס, אין וועלכען איהר האָט אויף אַנ׳עהרענהאַפטען אופן געוואונשט רייניגען דעם גוטען נאָמען פון יודישען פאָלק און אויך אייער אייגענע רעפּוטאַציע, געגען די בעשולדיגונגען, וועלכע זענען געמאַכט געוואָרען אין די אַרטיקלען פון „דירבאָרן אינדעפּענדענט״.

„איך בין פולשטענדיג מסכים, אַז קיין געלד איז נישט בכח גוט צו מאַכען דעם שאָדען, וואָס איהר האָט געליטען, און נישט אימשטאַנד איך צו פערגיטיגען פאַר דעם אומרעכט, דאָך וואָלט איך וועלען בעצאָהלען פאַר די אויסגאַבען, וואָס איהר האָט געמאַכט אין פערבינדונג מיט דער אָנקלאַגע.

איך בין אויך געוואָר געוואָרען דורך אייער אַדוואָקאַט, אַז די אַרטיקלען אין דעם „דירבאָרן אינדעפּענדענט״ זענען איבערגעזעצט געוואָרען אין פילע שפּראַכען און זענען פאַנאַנדערגעשיקט געוואָרען אין פילע לענדער אין בוך־פאָרם, אונטער דעם נאָמען דער „אינטערנאַציאָנאַלער יוד״. נישט איך און נישט דער „דירבאָרן אינדעפּענדענט״, אויף וויפיל מיר איז בעוואוסט, האָבען געהאַט וואָס נישט איז צו טון מיט דער איבערזעצונג, אַרויסגאַבונג אין בוך־פאָרם און מיט דער פערשפּרייטונג פון די דאָזיגע ביכער. און נישט נאָר איך וויל, נאָר איך בין שטאַרק גערן צו אַרבייטען צוזאַמען מיט אייך פאַר דעם צוועק, אַז די דאָזיגע ביכער זאָלען צוריקגערופען און פערניכטעט ווערען.

„איך האָף, אַז איהר וועט אָננעמען מיין פערזיכערונג, אַז איך בעדויער טיף די אַלע זאַכען, וואָס זענען געזאָגט געוואָרען וועגען אייך אין די אַרטיקלען פון דעם „דירבאָרן״. מען האָט מיר אויך געגעבען צו פערשטעהן, אַז די אַרטיקלען, אין וועלכע איהר זענט בעשולדיגט געוואָרען, אַז איהר האָט מיר צוגעשטעלט אינפאָרמאַציע וועגען יודען — אינפאָרמאַציע, אויף וועלכע עס זאָלען זיך שטיצען האָבען געשטיצט די פערשידענע אויסגאַבען פון דעם „דירבאָרן אינדעפּענדענט״ — האָבען אַרויסגערופען געגען אייך אומפריינדליכען צאָרן מצד אייער פאָלק, פון וועלכען איהר האָט שטאַרק געליטען סיי פינאַנציעל און סיי אויך גייסטיג. איך וויל בלויז האָפען, אַז די ענטשולדיגונג וועט כאָטש דינען אַלס טיילווייזע פערגיטיגונג״.

אין זיין ענטפער אויף דעם דערמאָנטען בריף שרייבט בערנשטיין:

„אייער בריף אין וועלכען איהר ענטשולדיגט זיך און ציהט צוריק די בעשולדיגונג, גענומען אין פערבינדונג מיט אייער עפענטליכער ערקלערונג, אַדרעסירט צום יודישען פאָלק, מאַכט די „גוטמאַכונג״, אַזוי ווייט אויף וויפיל עס ליגט אין אייער מאַכט צו פעררעכטען די עולה וואָס קען נישט, לויט דער נאַטור פון דער זאַך איינגאַנצען פעררעכט ווערען, און ווערט פון מיר אָנגענומען אָהן יעדער צוריקהאַלט און אין דעם גייסט, אין וועלכען עס ווערט געשריבען.

„איך געהם אָן, אַז איהר פערשטעהט גאַנץ גוט, ווי גרויס עס זאָל נישט זיין די עולה און שאָדען צו מיר פערזענליך, וואָלט איך נישט פערפיהרט דעם פּראָצעס און ה׳ אונטערמייער וואָלט נישט איינגעוויליגט צו האַנדלען, סיידען אַלס מיטעל, געזעצליך אויפצודעקען די פאַלשקייטען און פעלשונגען געגען דעם יודישען פאָלק. גליקליכערווייז האָט עס אַזוי פאַסירט, אַז די בעליידיגענדע אַרטיקלען, וועלכע האָבען פאַלש און אָהן יעדער בערעכטיגונג מיך בעשולדיגט אין האָבען געגעבען אויף דער פרידענס־שיף די אינפאָרמאַציע, אויף גרונד פון וועלכע די פאַקטען זענען געמאַכט געוואָרען אין „דירבאָרן אינדעפּענדענט״, האָבען מעגליך געמאַכט די דערווייזונג פון די פאַלשקייטען, וואָס וואָלטען אונטער די בעדינגען נישט געווען אַנדערש מעגליך.

„דאָס איז געווען אַ זעלטענע סיטואַציע, וועלכע וואָלט אַנדערש, אונטער וועלכע נישט איז אומשטענדען, נישט בעקאַנט זיין מעגליך, כאָטש אַ יחיד קען יאָ אויסמאָנען שאָדען־ערזאַץ פאַר רכילות געגען איהם, איז נישטאָ — ווי וואונדערבאַר דאָס זאָל נישט זיין — קיין וועג ווי אַזוי די פאַלשקייט קען דערוויזען ווערען און ווי אַזוי די עולה גוט געמאַכט ווערען ווען עס האַנדלען זיך רכילות געגען אַ גאַנץ פאָלק. אונטער די אומשטענדען האָבען ה׳ אונטערמייער און איך געפיהלט, אַז עס איז אונזער חוב לגבי אונזער פאָלק צו בענוצען זיך מיט דער געלעגענהייט און בעווייזען די פאַלשקייט פון די אַרטיקלען.

„איך האָב געוואוסט, אַז די בעגרענצונגען, וועלכע דאָס געריכט האָט געמאַכט, אַז דער פערהער פון די עדות אין דעם שפּעטערען פּראָצעס, זאָל נישט זיין בילטיג אין מיין פאַל.

דאָס ענדיגט דעם דאָזיגען אומגליקליכען קאַפּיטעל. און אַזוי אויך האָף איך וועלען אויסגעמעקט ווערען אין דער צוקונפט פלעקען אויף די מענשען פון מיין ראַסע. דאָס וואָס אויך העלפען ברענגען די תקופה פון אמת׳ער ברידערליכקייט — אויב דאָס זאָל געשעהן וואָס איהר דורך אייער איצטיגער בעציהונג מעהר אויפמאַנען צו פערמיידען אַנ׳עטמוטיגונג פאַר די אַנטיסעמיטישען ווי די בעליידיגענדע אַרטיקלען האָבען אויפגעטאָן אין פערשפּרייטען די פונקען פון ראַסען־האַס״.

(י.ט.א.)

ווייס און פאַרביג.

„פאַר׳ן וועלט־שלום איז נויטיג די אַסימילאַציע פון אַלע ראַסען״.

דער פּראָפעסאָר „האָפמאַן״ גיט איבער אין אַ לייט־אַרטיקעל דעם אינהאַלט פון הויכסט אינטערעסאַנטע דערקלערונגען פון׳ם בעוואוסטען קאַנאַדישען מאַלער־מען בערנאַרד מאָפאַט איבער דער ראַסען־פראַגע און איהר בעציאונג צום וועלט־שלום.

ה׳ מאָפאַט בעשעפטיגט זיך שוין 30 יאָהר צייט מיט אַנטראָפּאָלאָגישע שטודיען, לעצטענס האָט ער געלעבט 14 יאָהר אין ניו־יאָרק, וואו ער האָט געוואוינט צווישען די אַרמענער, איטאַליענער, כינעזער, פּאָליאַקען, יודען און בעקאַנט זיך גוט מיט זייער פאַמיליען־לעבען, מיט זייערע שולען, דערציאונגס־היימער און רעליגיעזען לעבען. בעזונדערס פיל צייט האָט ער געלעבט צווישען די נעגערס און דערוואָרמען זיך זייער פריינדשאַפט און עס איז ער געקומען צום וויכטיגען בעשלוס, אַז דער געדאַנק וועגען דער בעזונדערער חשיבות פון דער ווייסער ראַסע איז אַ שרעקליכער אַבסורד.

דער דאָזיגער אַבסורד קען ווערען זעהר געפערליך פאַר דער עקזיסטענץ פון דער ווייסער ראַסע, אויב מען זאָל נישט מאַכען אַ סוף מיט איהר בעצייטענס.

אמת, די לעצטע דריי טויזענד יאָהר איז די ווייסע ראַסע געשטאַנען פיל העכער פאַר די איבעריגע ראַסען׳ די פאַרב־הויטיגע; אָבער מען דאַרף נישט פערגעסען, אַז פריהער מיט אַ יאָהר פינף טויזענד צוריק האָט די מאָנגאָלישע, אָדער כינעזישע ראַסע, שוין געהאַט אַ שעהנע קולטור, און אין יענער צייט האָט אין אייראָפּאַ דער ווייס־הויטיגער אייראָפּעער נאָך געפיהרט אַ גאָר ווילד לעבען און — שפּרינגענדיג היטער אַ בוים, האָט ער אָפּגעוואַרט דעם שכן זיינעם, כדי צו דער׳הרג׳ענען און אויפרעסען אהם...

די שוואַרצע און געלע ראַסען זענען פריינגעבלעבען אין אַ טיפער לעטאַרגיע, אָבער איצט דערוואַכען זיי פון איהר צוריק. פאָלגענדער סימפּטאָמען דערווייזען עס. די דאָזיגע ראַסען זענען אָבער שטאַרקער און גרעסער אין צאָהל פאַר דער ווייסער ראַסע, פאַר די אייראָפּעער. מיר שטייען פאַר אַ נייער עפּאָכע אין דער ענטוויקלונג פון דער מענשהייט, און עס איז מעגליך דיער גרויסע סורפּריזען.

דער דערמאָנטער געלעהרטער גלויבט, אַז די צייטען פון די נאַציאָנאַלע מלחמות זענען שוין אַריבער. מעגליך, אפשר וועלען מאַכט די ווייסע אייראָפּעער קומען צו דער איבערצייגונג, אַז איינגעזעצטע פערשטענדיגונג צווישען זיי איז נויטיג, און זיי וועלען סוף־כל־סוף קומען דערצו. אָבער ווען דאָס זאָל שוין אַפילו יאָ דערגרייכט ווערען, קען זיך ערשט אַנהויבען אַ פיל גרויסאַרטיגער קאַטאַסטראָפע: עס קען אויסברעכען די גרויסע וועלט־מלחמה פון 20 טען יאָהרהונדערט, די מלחמה צווישען די ראַסען.

אין דער לעצטער וועלט־מלחמה זענען די געפאַרבטע ראַסען אַרויסגעפיהרט געוואָרען אויף די אייראָפּעאישע שלאַכט־פעלדער. דאָס, וואָס זיי האָבען דאָרט געלערנט, וועט מוזען ברענגען אַמאָל פרוכטען. בלוט און גרויזאַמקייט איז אַ געפעהרליכע זריעה...

אפשר זאָל מען זיך דאַרפען בעמיהען, כדי צו קעגענבעקעמפען די ראַסען? ניין, דאָס בשום אופן נישט. אויב מען זאָל וועלען אויף אַזאַ אופן פערהיטען זיך פון אומגליק, חבא מען סוף־כל־סוף אין איהם אַריינפאַלען, ווייל לויט דער צאָהל זענען דאָך די געפאַרבטע ראַסען נישט אין אַנ׳ערך גרעסער פאַר דער ווייסער ראַסע. מען דאַרף פיל מעהר אויסנוצען די שטילע יאָהר, כל־זמן מען האָט נאָך די איניציאַטיוו אין די אייגענע הענד, כדי צו בעשאַפען אַן אינטערנאַציאָנאַלען גייסט, וועלכער איז צום אומגליק, נאָך אין קרעפט נישטאָ, און קאָמוניסטען קען מען איהם געפינען אין ענגלאַנד און אין די פעראייניגטע שטאַאַטען.

די אייראָפּעער האָבען דעם אומגעוונדען געפיהל פון מעגאַלאָמאַניע. עס דוכט זיך יעדען פון די אייראָפּעאישע פעלקער, אַז זיי זענען בעסער, שעהנער און ערהאַבענער פאַר אַלע אַנדערע פעלקער. און דאָס געפיהל שפּייזען זיי נאָך אויסער דעם מיט׳ן העסליכען פּערוואָרטייל, אַז די געלע און שוואַרצע ראַסען שטייען אומפערגלייכליך נידריגער פאַר זיי. די דאָזיגע ראַסען קענען אַמאָל אויף אַ גרויזאַמען אופן דערווייזען, אַז די אייראָפּעאישע פעלקער לעבען אין אַ ביטערען טעות. שוין איצט שפּירען די דאָזיגע ראַסען מיט אַ געפיהל פון צאָרן און בעליידיגונג די בעציאונג צו זיי און זיי טראַכטען שוין אין דער שטיל וועגען אַ גרויסער און גרויזאַמער נקמה־[illegible]...

דאַגעגען, ווען זיי זעהען, ווי אַ ווייסער קומט צו זיי מיט אַנ׳אויפריכטיג געפיהל פון ברודערשאַפט און גלייכקייט, זענען זיי גרייט צו עפענען פאַר איהם די אָרעמס זייערע און סאָלידאַריזירען זיך מיט איהם.

„איך אַליין — שרייבט מאָפאַט — האָב זיך זעלטען געפיהלט אַזוי גליקליך ווי אין יענעם מאָמענט, ווען איך האָב געלעבט צווישען די כינעזער אָדער

(ווייטער זעה 7־טע זייט).

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט
9 אויגוסט 1927.

אמעריקאנער געסט אין לאדז.

אמעריקאנער פילסודשיקעס נעכטען געווײלט אין לאדז אייניגע שעה – 200 וועטעראנען פון דער פוילישער ארמעע געקומען פון אמעריקא און ווערען אין לאדז פייערליך אויפגענומען.

(–) נעכטען 7 אַ זייגער פריה איז מיט דער קאלישער באהן נעקומען קיין לאדז אַ'ן אויספלוג פון די אמעריקאנער פילסודשיקעס. אויפ'ן באהן-הויף האבען געווארט דער רעגירונגס-קאמיסאר, וויצע פרעזידענט וואיעוואדזקי א.א.

דער אויספלוג האט באזוכט די ווידזעווער מאנופאקטור און 12 אַ זייגער ארויסגעפאהרען קיין טשענסטאכאוו.

10 אַ זייגער מיט 40 מינוט איז מיט'ן קאלישער וואקזאל אנגעקומען אַן אויספלוג פון די וועטעראנען פון דער פוילישער ארמעע אין אמעריקא. דער אויספלוג באשטעהט פון 200 פערזאן. די געסט האבען באזוכט די קאנאליזאציע-ארבייטען אין לובלינעק און עטליכע היגע גרויסע פאבריקען. אין אָוונט איז פארגעקומען אין „סיוואלי" אַ מיטאָג לכבוד די געסט.

עס דראהט א טראמוואי-שטרייק.

(י) נאך ביז'ן היינטיגען טאג האט די טראמוואי-דירעקציע נישט געגעבען קיין ענטפער איהרע ארבייטער און אנגעשטעלטע וועגען דער הוספה-פאדערונג. די טראמוואי-ארבייטער, האבען דעריבער בעשלאסען זיך צו פאראייניגען מיט די אויבעריגע פעראיינען פון אינסטיטוציעס פון עפענטליכען געברויך, וועלכע האבען אויך ארויסגעשטעלט הוספה פאָדערונגען מיט אַ טערמין ביז'ן 15 ד. ח. אויב ביז דער דערמאנטער צייט וועלען די אנגעשטעלטע נישט באקומען קיין גינסטיגען ענטפער ווערט אויסבראכען אַ שטרייק אין אלע אינסטיטוציעס פון עפענטליכען געברויך.

ס'בליהט אין דער לאדזער אינדוסטריע

והראיה: מ'ארבייט, מ'עקספארטירט און מ'אימפארטירט.

(ס) די בעסערע קאניונקטור אין דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע, וועלכע האט זיך לעצטענס געלאזט בעמערקען אין די גרעסערע פאבריקען, האט אויך איצט ארומגענומען די מיטעלע און קליין - אינדוסטריע.

די מיטעלע פאבריקען אין לאדז ארבייטען איצט פולע 6 טעג אין וואך און אַ טייל – אויך צו 2 און 3 שיכטען אין מעת לעת.

דאס האט אויך געווירקט דערויף; אז ס'האט זיך באדייטענד פערגרעסערט דער אימפארט פון רויה-שטאפען קיין לאדז און דאס זעלבע דער עקספארט פון פערטיגע סחורות.

אַ רייה לאדזער פאבריקען האבען אין די לעצטע טעג ווידער באקומען גרעסערע בעשטעלונגען פון נאהנטע און ווייטע געגענדען.

די לאדזער אינדוסטריעלער באמיהען זיך איצט צו ברענגען בוימוואל פון טערקיי, וואו די ארטיקלען זיינען באדייטענד ביליגער און בעסער. די רעגירונג, פון איהר זייט, העלפט מיט אין די דאזיגע באמיהונגען און די „באנק גאספאדארסטווא קראיאוועגאָ" זאגט צו צו דיסקאנטירען די טערקישע וועקסלען.

נייע 6 פינאנץ-אמטען

ס'זאל נאר זיין מיט וואס צו צאהלען, ווי מ'וועט זיין וואו.

(ס) אין דער נאהענטער צייט וועלען אין לאדז געשאפען ווערען דורך דער פינאנץ מנכל נייע 6 פינאנץ-אמטען אין די ראיאנען פון 1, 2, 7 און 8 פינאנץ-אמטען, ווייל עס וואוינען אַ סך קלענערע שטייער-צאהלער און זיי דארפען לאנג ווארטען, ביז זיי קענען ערלעדיגט ווערען.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן שאפען די נייע פינאנץ אמטען, וועלען אויך פארקומען ענדערונגען אויף אַ רייהע העכערע פאסטענס אין די לאדזער פינאנץ-אמטען.

קוים-כל וועט דער ביז איצטיגער לייטער פון פינאנץ-קאמער ה' גארמאן פערלאזען זיין אמט און ער ווערט איבערגעטראגען אויף אַ העכערען פאסטען אין פינאנץ מיניסטעריום אין ווארשא. קיין לאדז וועלען אויך קומען אַ רייה נייע באאמטע.

דעמאנסטראציע פון ארבייטסלאזע פרויען פאר'ן מאגיסטראט און וואיעוואדזטווע.

זיי פערלאנגען, מ'זאל זיי צוריקגעבען די רעכט אויף שטיצע.

(ב) ווי באוואוסט, איז אין הסכם מיט'ן בעשלוס פון ארבייטס מיניסטעריום אבגעשטעלט געווארען דאס אויסצאהלען די אונטערשטיצונגען די ארבייטסלאזע בחורים, וועלכע האבען גענומען שטיצע 26 וואכען און די ארבייטסלאזע פארהייראטע קינדער-לאזע, וועלכע האבען גענומען שטיצע 52 וואכען.

נעכטען, ווען גרעסערע גרופען ארבייטסלאזע פרויען זענען געקומען אינ'ם אויסצאהל ביורא אויף באגראנע גאס צונעמען די שטיצע און מ'האט זיי געמאלדען וועגען דער פעראָרדנונג, האט זיך אַ גרעסערע גרופע פון עטליכע הונדערט פרויען געלאזט אין אַ דעמאנסטראציע צום מאגיסטראט.

דא איז אבער אנגעקומען אַ פאליצי-אפטיילונג, וועלכע האט נישט דערלויבט די דעמאנסטראנטקעס אין מאגיסטראט, גאר פארגעלעגט אויסצוווילען אַ דעלעגאציע.

אַ דעלעגאציע פון 3 פרויען איז אריין אין מאגיסטראט און מחמת ס'איז נישט געווען קיינער פון די וויצע-פרעזידענטען, האט דער לייטער פון דער שטיצע-אפטיילונג מיטגעטיילט דער דעלעגאציע, אז דער מאגיסטראט איז גאר אַן אויספיהר ארגאן און קען די פעראָרדנונג נישט ענדערען.

די דעלעגאציע צוזאמען מיט דער דעמאנסטראציע איז דאן אוועק צו דער וואיעוואדזשאפט, וואו ס'איז שוין אויך געשטאנען אַ פאליצי-אפטיילונג.

דער לייטער פון דעם אמט פאר געזעלשאפטליכער אויפזיכט האט אויך ערקלערט דער דעלעגאציע, אז די פעראָרדנונג פון ארבייטס מיניסטעריום קען די וואיעוואדזשאפט נישט ענדערען. די וואיעוואדזשאפט וועט זיך אבער באמיהען, אז דער גורל פון די מצ'עולה'טע ארבייטסלאזע זאל פארבעסערט ווערען, און אין דער ערשטער רייהע וועלען באקומען ארבייט טאקע די קאטעגאריעס ארבייטסלאזע, ביי וועלכע מ'האט אפגענומען דאס רעכט אויף שטיצע.

פראפעסיאנעלע פעראיינען פראטעסטירען.

(מ) די לאדזער פראפעסיאנעלע פעראיינען האבען זיך געווענדעט צום פינאנץ-און ארבייטס-מיניסטעריום מיט א פראטעסט, געגען דער פעראָרדנונג, לויט וועלכער ס'ווערט ביי די ארבייטסלאזע אפגענומען דאס רעכט צו געניסען פון שטיצע.

די דערמאנטע פעראָרדנונג איז נוגע די ארבייטסלאזע בחורים, וועלכע האבען 26 וואכען גענומען שטיצע און פארהייראטע קינדערלאזע, וועלכע האבען 52 וואכען גענומען שטיצע.

צו דעם פראטעסט האבען זיך אויך פעראייניגט די פעראיינען פון אינטעלעקטועלע ארבייטער.

ארבייטסלאזע שטורמען דעם זגערזשער מאגיסטראט.

(§) אין צוזאמענהאנג מיט דער פעראָרדנונג וועגען צוריקציהען די ארבייטסלאזע-אונטערשטיצונגען פאר פארשידענע קאטעגאריעס, האבען זיך נעכטען פאר'ן זגערזשער מאגיסטראט פערזאמעלט אַ גרויסער עולם ארבייטסלאזע. ס'האבען זיך באלד געפונען אגיטאטארען, וועלכע האבען אונטערגעהעצט די דעמאנסטראנטען צו עקסצעסען.

אַ דעלעגאציע פון די ארבייטסלאזע האט זיך געווענדעט צו דעם שטאט-פרעזידענט שווארץ, אז ער זאל זיך תיכף ווענדען קיין ווארשא מיט אַ אונטערבעטונג די פעראָרדנונג זאל צוריקגעצויגען ווערען. דער בירגערמייסטער האט צוגעזאגט צו טון אלץ, וואס ס'איז מעגליך. דער המון איז אבער נישט געבליבען צופרידען מיט'ן ענטפער פון בירגערמייסטער און האט זיך געוואלט אריינרייסען אין מאגיסטראט. ערשט אַ גרעסערע אפטיילונג פאליציי האט פונאנדערגעטריבען דעם עולם.

אין צוזאמענהאנג מיט די דעמאנסטראציעס איז קיין זגערזש געקומען דער סטאראסטא רזשעווסקי און דער געהילף פאליציי-קאמענדאנט פון לאדזער פאוויאט אספיראנט פאפראצקי.

9
דינסטאג
י"א
אב תרפ"ז

אויגוסט
זון-אויפגאנג 3.41
זון-אונטערגאנג 7.25
לענג פון טאג 14, 12

תבואה-זאפאס

ווערט געשאפען אין לאדז.

(ס) אין סוף חודש יולי האט די לאדזער וואיעוואדזשאפט פערענדיגט די רעגיסטראציע פון די תבואה-זאפאסען וואס געפינען זיך אויפ'ן שטח פון דער לאדזער וואיעוואדזשאפט.

אין די נאהנטסטע טעג וועלען זיך אנהויבען די בעראטונגען פון די ווירטשאפטליכע ספערען מיט'ן צוועק צו שאפען אַ שטענדיגען תבואה-זאפאס אין לאדז.

שטייער-ענינים

(§) ווי מיר דערוויסען זיך טרעטען צו די קאמיסיעס צו בעטראכטען די רעקורסען פון אומזאץ-שטייער אויפ'ן יאהר 1926.

וועניגער ארבייטסלאזע

וועניגער שטיצע.

(ס) אין צוזאמענהאנג מיט'ן פערקלענערען זיך פון דער ארבייטסלאזיגקייט אין לאדז האבען זיך באדייטענד פערקלענערט די סומעס, וועלכע ווערען אויסגעגעבען פון דער מלוכה-קאסע פאר ארבייטסלאזע.

בעת אין די ווינטער-חדשים איז אין לאדז אויסגעצאהלט געווארען צו 3 מיליאן זלאטעס אַ חודש, ווערען יעצט אויסגעצאהלט דורכשניטליך 950.000 זלאטעס אַ חודש.

פאר גייסטיגע ארבייטסלאזע ווערען דורכשניטליך אויסגעצאהלט 7000 זל. אַ חודש.

פערשידענעס

(י) דער קרייז-ארבייטס אינספעקטאר וואיטקעוויטש איז צוריקגעקומען פון אורלויב און איבערגענומען זיין אמט.

– (§) ווי מיר דערוויסען זיך וועלען די וואהלען צו די האנדעלס-קאמער אין לאדז פערעפענטליכט ווערען אין דער צווייטער העלפט פון חודש סעפטעמבער.

ליציטאציעס

(ס) אויף 3 טעג פון 17 ביז'ן 19 אויגוסט זענען אין לאדז באשטימט געווארען 930 ליציטאציעס דאס זענען די גרעסטע צאהל ליציטאציעס, וואס זענען ווען עס איז באשטימט געווארען אין 3 טעג.

אויטא-ארגיעס

(–) פארגעכטען אין אווענט איז אויף עק גדאנסקא און בענעדיקטא איבערגעפאהרען געווארען דער 19-יעהריגער בעקער-ארבייטער רחמיאל בארנשטיין פון בענעדיקטא 10. בארנשטיין איז ערנסט פערוואונדעט געווארען און איז אבגעפיהרט געווארען אין שפיטאל. דער שאפער איז צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט בייגאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: עפשטיין – פיעטרקאווער 215; בארטאשעוויטשי – (פיעטרקאווער 95); ראזענבלום – (ציגעל-גאס 12); גאראין – (ווסכאדניא 54); קאפראוויטשי – (נאוואמיעסקא 15).

Dr. med. H. NADEL
17 פיעטריקאווער 17
ספעצ. פון אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט.
נאכמיטאג פון 4 – 6 און אווענד

ראדיא.

היינטיגער פראגראם:

ווארשא.

12,00 – צייט-סיגנאל, לופט-פליה און מעטעראלאגישער-קאמוניקאט, קאמוניקאט פון „פאט" איבער-פראגראם.

3,00 – ווירטשאפטליכער און מעטעאראלאגישער קאמוניקאט איבער'ן פראגראם.

4 35 – פארלעזונג וועגען אסטראנאמיע.

5,15 – איבער'ן פראגראם און קאמוניקאטען.

6 50 – די איצטיגע לאגע פון די ווייסרוסען.

7,00 – קאמוניקאטען פון פאט.

7,15 – פערשידענעס פון לאווינסקי.

7,35 – וועגען לאנדקענטעניש.

8 30 – לייכטע מוזיק, הומאר.

10 00 – לופט-פליה - מעטעראלאגישער קאמוניקאט, צייט - סיגנאל, קאמוניקאט פון פא"ט, פאליציי-קאמוניקאט, איבער'ן פראגראם.

10 30 – טראנסמיסיע פון טאנץ-מוזיק פון רעסטאראן רידז.

מאשינען פון אמעריקא פאר יודישע האנדווערקער.

פאלגענדע פערזאנען, וואס האבען זיך דורכ'ן היגען „ארט" געווענדעט צו זייערע קרובים אין אמעריקא וועגען מאשינען פאר זייערע ווארשטאטען ווערען דערמיט געבעטען זיך צו ווענדען אין ביורא פון „ארט" (וואָלטשאנסקא 27).

יעקב סאבושעוויטש, מלך בעזלינער שלמה קאליסקי, יעקב שאלדאטיעווסקי, פייגע בארשינסקא, פראדעל כאבעלסקא, ברכה שערקאווסקא, אלתר קושינסקי, העניך בערנער, זישע בראשעווסקי, ראכל ווארמעצקא, מענדעל מויקאנט און לייביש זעלמאנאוויטש.

ווער ווייסט?

מיט 5 וואכען צוריק איז פון לאדז ארויסגעפאהרען דער הויזירער שמואל יעגער, אַ פערצייגדיגער 26 יאהר אלט שטאמט פון ווישליק, אַ הויכער שלאנקער יודישער יונגערמאן, בעטראגען אַ ציקליסטען היטעל. זייט דאן איז פון איהם נישטא קיין שום ידיעות. דעם לעצטען מאל האט מען איהם געזעהען אין דארף דאמאניו, קרייז דאבעראוו ביי קאמינא. ווער עס ווייסט וועגען איהם ווערט געבעטען מיטצוטיילען אין לאדז אויף אגראדאווע 8 ביי כעלמינסקא.

היגיענע

אין רעסטאראנען.

(§) די לאדזער וואיעוואדזשאפט האט ארויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, אז אין אלע רעסטאראנען מוזען זיך געפינען וואש-טישען מיט לויפענדער וואסער, זייף און האנטוכער פאר די געסט.

די, וועלכע וועלען נישט אויספיהרען די פעראָרדנונג, וועלען צוגעצויגען ווערען צו גערינכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

א גנבה

(–) אומבעקאנטע גנבים האבען זיך נעכטען אריינגעקריגען אין מאנופאקטור-געשעפט פון מינא טעשטיין אויף טראוגוטא 13 און צוגענומען פארשידענע סחורות.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען-און הארץ-קראנקהייטען. בעהאנדלונגען אין קונסטליכע בערג-זון.
צאמט פון 3—4 נאכמיטאג און פון 4—6 דער רענטגען „העלקא".

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-52.
ספעציאליסט פאר אויט, פענערישע און הויט-נער-שאטבע קראנקהייטען.
ביט עלעקטרישע-לעכטען (קווארץ-לאמפע)
טאג: פון 8—10 און פון 5—8 אווענד.

אויף פאסט־פעקלעך מיט געניצטע זאכען

דארף מען נישט קיין אריינפיהר־ערלויבניש.

דאס האנדעלס־מיניסטעריום איז טוריע, אז אלע קלענערע פאסט־פעקלעך, וואס ענטהאלטען געניצטע זאכען אדער אפילו נייע זאכען, וואס ווערען איבערגעשיקט צו איגדיווידען, אר־בייטסלאזע א. אז. וו. מתנות, מיסטע־רען אהן ווערט א. ד. גל. בכלל אלע קלענערע פעקלעך, וואס האבען נישט קיין האנדעלס־ווערט און שטאמען נישט פון די לענדער, מיט וועלכע מיר האבען נישט געשלאסען קיין האנדעלס־אפמאך, אלע אזעלכע פעקלעך פאדערן נישט פאר זיך קיין ערלויבניש פון האנדעלס־מיניסטעריום, אויב זיי זענען בעפרייט פון צאל דורך דעם צאל־דע־פארטאמענט פון פינאנץ־מיניסטעריום.

אין צוזאמענהאנג דערמיט דארפען אלע אבנעהמער פון פעקלעך, וואס ענטהאלטען רעגלאמענטירטע סחורות, אויב זיי ווילען בעקומען א צאל־הנחה, אבגעבען ביטעס דירעקט צום צאל־דע־פארטאמענט, 2־טע אבטיילונג. אין פאל ווען דער צאל־דעפארטאמענט וועט אבזאגען די ביטע ווענען צאל־הנחה, וועט די ביטע איבערגעשיקט ווערען צום האנדעלס־מיניסטעריום, וועלכעס וועט אננעהמען א בעשלוס ווענען ער־טיילען אנ'איינפיהר־ערלויבניש.

פריוואטע פאסט־פעקלעך, וואס ענט־האלטען געניצטע קליידערווארג, וועש א. אז. וו. ווערען בעפרייט פון צאל־אונמיטעלבאר דורך די צאל־אמט־אמטען, וועלכע פאדערען אויך נישט קיין אריינפיהר־ערלויבניש.

דורך וועלכע ס'זאלען טראנספארטירט ווערען פערשידענע סחורות פון מזרח אויף מערב, בעזונדערס מאנופאקטור און קוילען.

יעצט פערנעהמען זיך שוין מיט דעם צוגין די מאסגעבענדע ספערען און דער פלאן האלט ביי רעאליזירט ווערען.

דער דאזיגער קאנאל וועט אויך דורכגעהען דורך דער לאדזער וואיע־וואדשאפט. דורך דעם קאנאל וועלען פון איין זייט געבראכט ווערען רויה־שטאפען און קויהלען פאר דער לאדזער אינדוסטריע און פון דער אנדערער זייט, וועלען טראנספארטירט ווערען מאנופאקטור־סחורות פון לאדז.

פראטעסטען געגען אויספיהרען דעם טויט־אורטייל איבער סאקא און וואנזעטי.

אויף ספעציעלע פערזאמלונגס זיצונ־גען פון די פעראיינען: מעטאל־ארבייטער, פלייש־בעארבייטונגס־בראנזשע, טראנספארט־ארבייטער און פון הויז־דינערשאפט און אויף א ספעציעל צו־זאמענגערופענער אלגעמיינער פערזאמ־לונג פון צוקער־וואר־ארבייטער זענען דורך די ה"ה בראנד, סטאלארסקי א. אנד. געהאלטען געווארען רעפעראטען וועגען דער פראגע סאקא און וואנזעטי.

ס'זענען אנגענומען געווארען פראָ־טעסט־רעזאלוציעס געגען אויספיהרען איבער זיי דעם טויט־אורטייל. און עס איז בעשלאסען געווארען איבערצושי־קען דעם פראטעסט צו דער אמערי־קאנער אמבאסאדע אין ווארשא.

טעלעגראמען.

משיקאגער יוד לאזט איבער זיין פערמעגען פאר'ן יודישען נאציאנאל־פאנד.

נ ־ י ־ יארק, (יט"א) הערי מילער, א שיקאגער שניידער, וועלכער איז גע־שטארבען אין עלטער פון 52 יאהר, האט איבערגעלאזען זיין גאנץ פערמע־גען, וואס בעטראגט העכער טויזענד פויזענד דאלאר פאר דעם יודישען נאציאנאל פאנד.

דער פערשטארבענער האט איבער־געלאזען א פונקט אין דער צואה, אז דער נאציאנאל פאנד זאל פאר'ן געלד אויפשטעלען א שעהנע געביידע אין ארץ־ישראל און זאל די געביידע פער־דינען גוטטהיידענדע אויף צוג אופן. אז דער בנין זאל אריינברענגען נישט מעהר ווי 3 פראצ. פון קאפיטאל. פון זיין פערמעגען האט ער איבערגעלאזען בלויז 500 דאלאר פאר א שוועסטער אין ביאליסטאק.

א גאנץ דארף וויל זיך מגייר זיין.

ר י ג ע, 8 (ספ. טעל.) די רוסישע פויערים פון א גאנץ דארף נעבען מש־משערסק, האמעלער גובערניע, האבען זיך געווענדעט צום משיטשערסקער רב מיט אנ'ערקלערונג, אז זיי ווילען זיך אלע מגייר זיין און פאהרען קיין פא־לעסטינא.

די פויערים ערקלערען, אז זיי זענען גרייט צו ליידען פאר זייער אידעאל, אויב די סאוויעטען־מאכט וועט זיי מא־כען שוועריגקייטען און וועט זיי פער־פאלגען פאר זייער שריט.

די נויט אין ירושלים

נאך דער ערדציטערניש.

י ר ו ש ל י ם, 18. (טעלעגראפיש דורך יט"א) צווישען דער יודישער בע־פעלקערונג אין ירושלים הערשט א גרויסע אינצופרידענהייט צוליב דעם, וואס אויף דער וועגדונג פון דער בע־פעלקערונג אין אלט שטאט, האט די רעגירונג בעשטימט א לעכערליכע סומע אלס הילף — אינגאנצען 30 פונט.

צוליב דער ערדציטערניש געפינען זיך איבער 100 יודישע פאמיליעס אין דער גרעסטער נויט, אויף דער זיצונג פון ירושלים'ער שטאט־ראט איז פעסט־געשטעלט געווארען, אז 175 הייזער אויף אלט שטאט האלטען ביים איינפא־לען און מוזען תכף רעמאנטירט ווערען.

אויף דער 33־טער מדרגה.

אמעריקאנער ראבינער צווישען די מאסאנען.

ניו־יארק (יט"א) לויט דעם עישינג־נעם בעריכט זענען פיל ראבינער פון אמעריקא מיטגלידער פון דער געזעל־שאפט פון פריי מאסאנען, וועלכע אי־איינע פון די איינפלוסרייכסטע טאציא־לע פאקטארען אין דעם אמעריקאנישען לעבען. פיל ראבינער האבען דער־גרייכט זאגאר די אזוי־גערופענע 33־טע שטופע, ד. ה. דעם העכסטען כבוד, וואס ווערט אנערקענט פאר א מיטגליד פון די מאסאנען־לאזשען.

דער אויבענדערמאנטער בעריכט רעכענט אויס נאר די גייסטיגע פיהרער פון די רעפארמירטע יודישע געמיינ־דעס אין אמעריקא. אויף דער אלגע־מיינער צאהל 289 מיטגלידער פון דער צענטראלער קאנפערענץ פון די אמע־ריקאנער ראבינער, האבען געענטפערט אויף דער אנקעטע 233 ראבינער. פון דער דאזיגער צאהל האבען 140 ראבי־נער בעשטעטיגט, אז זיי זענען מאסא־נען און 93 האבען געגעבען א נעגא־טיווען ענטפער.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

גאסטראלען פון די ליבלינגס־געסט אויס אמעריקא

אננא און היימאן יאקובאוויטש

היינט, דינסטאג, 9 אין אווענד אויפ'ן פערלאנג צו ביליגע פרייזען

די גרינע כלה

לעבענסבילד אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון סיגאל, רעזש. היימאן יאקובאוויטש.
הויפט־ראלען: „גאלדעלע"—אננא יאקובאוויטש, „זעליג"—היימאן יאקובאוויטש
ס'ווערען געזונגען פאלגענדע נומערן: „א גרוס פון רוסלאנד", „קדשנו במצותיך",
„פרעהט אייך יודעלעך", „לעבעדיג און פרעהליך", „אוי אדעם" (רעפערטואר פאפורי), „איך וויל זיך שפילען".

ס'נעמט אנטייל פרויען: בעזמאן, מאכאראווסקא, פאדערמאן. מאנער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, נייהויז, פאליאנסקי צווילך
אדמיניסטראטאר: א. בעזמאן. בזהנע־לייטער: מאכאראווסקי.
בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען צו בעקומען אין פילהארמאניע־קאסע.

אנאנס! אין פארבערייטונג די גרויסע קאמישע פיעסע מיט גע־זאנג און טענץ „די פוילישע חתונה".

א פאריציאנט בעשולדיגט אין אונטערוואַרפען קאמוניסטישע פראקלאמאציעס.

(§) נעכטען איז אין היגען קרייז גע־ריכט פארגעקומען א אינטערעסאנטער פראצעס געגען דעם פאליציאנט פראנ־ציסעק פאווליצקי, וועלכער איז בע־שולדיגט געווען אין אונטערווארפען קאמוניסטישע פראקלאמאציעס בעת א רעוויזיע ביי א געוויסען בערעק בער קאוויטש.

די פרטים פון דער בעשולדיגונג זענען פאלגענדע: מיט א צייט צוריק האט דער פאליציאנט פאווליצקי, שטע־הענדיג אויפ'ן וואך אויף איינעם פון די גאסען אין לאדז, געפונען א פעקעל קאמוניסטישע פראקלאמאציעס. אין דערזעלבער צייט איז דורך דער גא־דזיר בעגעגענט בערקאוויטש, אויף וועל־כען דער פאליציאנט האט געווארפען א פערדאכט. אז ער האט אוועקגעווארפען דאס פעקעל פראקלאמאציעס. צו־ליב דעם האט דער פאליציאנט באלד דעם פערדעכטיגען ארעסטירט און שפעטער אדורכגעפיהרט ביי איהם אין דער וואוינונג א רעוויזיע, בעת וועלכע ס'זיינען געפונען געווארען א פאר קא־מוניסטישע פראקלאמאציעס. דער בע־שולדיגטער בערקאוויטש איז צוליב דעם איבערגעגעבען געווארען אין געריכט, וועלכער האט אבער איהם פון יעדער שולד בעפרייט. מ'ט דעם צוגין האט זיך שפעטער פעראינטערעסירט דער פראקורער, וועלכער האט פארגעווארפען דעם פאליציאנט פאווליצקי צו בעווייז־ליכער פערגאנטווארטליכקייט פאר אדורכפיהרען א רעוויזיע נישט לויט די הערשענדע פארשריפטען. נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס געגען דעם פאליציאנט. דאס געריכט האט נאך די רעדעס פון פראקורער און די פערטיידי־גער דעם בעשולדיגטען פריינעשפראכען.

נעכטיגע גרויסע שרפות.

אפגעברענט א צעגעלניע איז כאינע — א שרפה אין א מעבעל פאבריק צוליב אנ'אויפרייס — א שרפה אין א טישלעריי־פאבריק.

(—) נעכטען 9 א זייגער אין דערפריה זענען די פייערלעשער אלארמירט גע־ווארען צו א דראהענדער שרפה, וועלכע איז אויסגעבראכען אין דער צעגעלניע פון פישער אין כאינע.

אויפ'ן ארט פון דער שרפה איז גלייך ארויסגעפאהרען די ערשטע אפ־טיילונג פון די פייערלעשער ביי דער באהן־ליניע אין כאינע זענען די פייער־לעשער פערהאלטען געווארען צוליב א מאנעווורירענדען צוג. ערשט אויף דער אינטערווענץ פון דער פאליציי זענען די פייערלעשער נאך 10 מינוט שטעהען, אדורכגעלאזען געווארען.

דערווייל האט זיך דאס פייער פער־שפרייט מיט א קאלאסאלער שנעלקייט, צום ארט איז אנגעקומען הילף פון דער שטאט און כאיני, דעם האלבער־נעם בנין, וואו די שרפה איז אויסגע־בראכען האט זיך נישט מעהר איינגע־געבען אפצוראטעווען דאגעגען זענען אפגעראטעוועט געווארען די זאפאסען תבואה, וואס האבען זיך געפונען אין דעמזעלבען הויף און די צעגעלניע. די שאדענס בעטרעפען אנ'ערך 20 טוי־זענד זלאטעס.

די פאליציייאישע מנכה פיהרט אנ'־אויספארשונג וועגען די סבות פון דער שרפה.

(§) נעכטען נאכמיטאג איז אויסגע־בראכען א שרפה אין דער פאבריק פון מעבעל און שפיגלען פון קובלינסקי, זאכאדניא 22. די פייערלעשער, וועלכע זענען באלד אנגעקומען אויפ'ן ארט האבען שוין נישט געקענט אפראטע־ווען דעם קעסעל־רוים, נאר האבען אפגעראטעוועט א טייל פון דער פא־בריקס־געביידע. די שאדענס זענען בעדייטענדע, די שרפה איז פארגעקו־מען צוליב אנ'אויפרייס פון בענזין אין דער לאקיר־אפטיילונג.

(§) נעכטען אין אווענד האט אויך אויסגעבראכען א שרפה אין דער טיש־לעריי פון פאשקעוויטש, דרעווגאווסקא 13. די פייערלעשער האבען אין פער־לויף פון א שעה איינגעלאשען די שרפה.

זעלבסטמארדען

(—) אין פערלויף פון זונטאגדיגען טאג האט די פאגאטאווע נאטירט 3 זעלבסטמארדען.

אויף זאוישא 2 האט זיך פערסמט א געוויסע פראנטישעקא אלטשאק. זי איז אבגעפיהרט געווארען אין שטאדטישען זאמעלהויז.

אויף זאקאטנא 78 האט זיך פער־סמט די 32 יעהריגע סטאניסלאווא פא־שאק. זי איז אבגעפיהרט געווארען אין שפיטאל. די סיבה פון זעלבסטמארד איז ארבייטסלאזיגקייט.

אויף לוואווסקא 13 האט זיך פער־סמט די 50־יעהריגע אננא האפמאן. אין א שווערען צושטאנד איז זי אבגעפיהרט געווארען אין ראדאגאשטער שפיטאל.

דערטרונקען.

(—) אין אלברעכט'ס וואסער אין ראדאגאשטש איז נעכטען צאנ'ן באדען דערטרונקען־געווארען דער 17־יאהריגער טוגעניוש פיאטראווסקי פון אלעקסאנ־דראווסקא 67. נאך עטליכע שעה זוכען האט מען ארויסגעצויגען דעם טויטען קערפער פון דעם דערטרונקענעם.

א קאנאל

אונטער דער ערד צו עקס־אין אימפארטירען סחורות וועט דורכגעהען דורך לאדז.

(ס) זיינערצייט האט אנ'אויסלענדיש קאנסארציום פארגעלעגט צו בויען אין פוילען א רייה אונטערערדישע קאנאלען,

מיר ווענדען די אויפמערקזאמקייט פון אונזערע חשוב'ע לעזער, אז פרייטאג, דעם 12־טען אויגוסט הויבען מיר אן צו דרוקען
אנ'אויסערגעוועהנליך אינטערעסאנטע קאפיטעל
— פונ'ם ווערק —
„די, וועלכע אזעו האט פערראטען"
א. נ.:
„ראבינער מזא"ה און יעווגא אזעוו".

די גארטען־פערוויילונג פון „לינת־הצדק" אין העלענאף.

היינטיגען זונטאג דעם 14. אויגוסט וועט דאס יודישע לאדז האבען א מעג־ליכקייט אנגענעהמע פערבריינגען דעם הייסען טאג און אפטון פאר זיך אויך א שטיק מליכה לגבי דער סימפאטישער אינסטיטוציע „לינת־החולים" מיט איהרע פערש־דענע אפטיילונגען, וואס זענען שוין אזוי פאפולער ביי אונז אין שטאט.

זונטאג וועט אין העלענאף פארקו־מען א גארטען־פערוויילונג מיט א גרוי־סער פאנטען־לאטעריע, וואס די איינ־קונפט איז בעשטימט פאר'ן „לינת הצדק" און אין דער ערשטער רייה פאר דער „גמ"ח־פאנטאנאריע". די פאנ־טען־לאטעריע האט ביז 3000 פאנטען, צווישען זיי פיל גאנץ טייערע, ווערט־פולע זאכען: גראמאפאנען, ראדיא־אפא־ראטען, קליידונג, שיך א. א. וו. א. א. וו. יעדער נומער מוז געווינען, קיין לעדיגע נומערן וועלען איבערהויפט נישט זיין. אזוי, אז יעדער וואס וועט אויסגעבען 50 גר. אויף א בילעט פון דער פאנטען־לאטעריע, וועט שוין זיין געווינען. אויסער דעם וועלען אין גאר־טען זיין פיל אטראקציעס און פערוויי־לונגען.

הכלל, מיר געהען זונטאג אין העלע־נאף!

קערענסקי דערצעהלט
וועגען דער באלשעוויסטישער איבערפאהרעניש.

אין ניו-יארקער „פארווערטס" דרוקען זיך לעצטענס די זכרונות פון אלעקסאנדער קערענסקי, וועגען דער באלשעוויסטישער רעוואלוציע אין רוסלאנד. מיר ברענגען דא אן אויסצוג פון איינעם פון די אינטערעסאנטסטע קאפיטלען אין זעלבען: קערענסקי שרייבט:

דעם 6 טען נאוועמבער 1917 אין דער פריה איז קלאר געווארען, אז דער באלשעוויסטישער אויפשטאנד איז אונפערמיידליך, אז פאקטיש האט ער זיך שוין אנגעהויבען. 11 אזייגער אין דער פריה בין איך געקומען צו א זיצונג פון דעם פאר-פארלאמענט (דאס איז געווען א צייטווייליגע נאציאנאלע פערזאמלונג, וואס די רעגירונג האט בעשאפען אין סעפטעמבער, 1917, נאך דעם קארנילאוו אויפשטאנד).

ווען איך בין אריינגעקומען אין זאל פון מאריאינסקע'ן פאלאץ, האב איך פערלאנגט פון דעם פרעזידענט, אז ער זאל מיר געבען דאס ווארט, ווייל איך מוז מאכען אן אויסערגעוועהנליך וויכטיגע ערקלערונג. איך האב געלאזט וויסען די דעפוטאטען, אז איך האב בעוויזען, אז מ'האט אויסגעארבייט א פלאן פון א בעוואפנעטען אויפשטאנד געגען דער צייטווייליגער רעגירונג. כ'האב ערקלערט, אז די צייטווייליגע רעגירונג וועט קעמפען ביז צום סוף געגען די פעררעטער פון רוסלאנד און פון דער רעוואלוציע. איך האב ערקלערט, אז מיליטערישע שריט וועלען באלד גענומען ווערען. אבער די צייטווייליגע רעגירונג וויל זיין זיכער, אז אלע גרופען און פארטייען אין דער נאציאנאלער פערזאמלונג וועלען געבען דער רעגירונג אומבעדינגטע זייער פולע שטיצע.

מיין ערקלערונג איז אנגענומען געווארען פון דער פערזאמלונג, פאקטיש איינשטימיג. נאר דריי אדער פיער דעפוטאטען האבען געשוויגען, ווען די פערזאמלונג האט מיר געגעבען א בעגייסטערטע אוואציע.

איך בין געווען איבערצייגט, אז אין פערלויף פון א שעה וועט מען מיר לאזען וויסען, אז די נאציאנאלע פערזאמלונג האט בעשטימט צוטרוי און שטיצע צו דער צייטווייליגער רעגירונג אין דעם קריטישען מאמענט. עס איז אבער קיין זאך נישט געשעהן.

די באלשעוויקעס האבען שמילערהייד פערנומען איין רעגירונגס-געביידע נאך דער אנדערער; און די אנטי-באלשעוויסטישע פארטייען אין דער נאציאנאלער פערזאמלונג זיינען אין דער זעלביגער צייט געווען פערטיפט אין היציגע דעבאטען וועגען דעם, ווי אזוי צו פארמולירען גענוי די צוטרוי-רעזאלוציע צו דער צייטווייליגער רעגירונג. איינציגע „לינקע" דעפוטאטען האבען נאך אלץ געצווייפעלט אין דער וויכטיגקייט און אין דער גרויסער בעדייטונג פון דעם באלשעוויסטישען אויפשטאנד.

אין דער נאכט פון 7 טען נאוועמבער, זיינען בעוואפנעטע באלשעוויסטישע אפטיילונגען ארויס אין די גאסען, נישט ווייט פון דעם ווינטער-פאלאץ, וואו ס'האט זיך געפונען די צייטווייליגע רעגירונג. גלייכצייטיג האבען די סאלדאטען פון דעם פעלשטענדיג דעמאראליזירטען פאוולאווסקי-רעגימענט זיך בעהאלטען אין זייערע קאזארמעס, לעבען דעם מארס פעלד. און פון דארטען האבען זיי פערהאלטען אלע „פערדעכטיגע" פערזאנען, וואס זיינען דורכגעגאנגען צווישען דעם ווינטער-פאלאץ און די קאזארמעס.

דער פאלאץ גופא איז געווען בעוואכט פון מיליטערישע סטודענטען און א קליינער צאל בעוואפנעטע אויטאמאבילען.

די גאנצע נאכט פון 7-טען נאוועמבער האבען מיר פערבראכט אין פערהאנדלונג פון די מיליטערישע פערשטארקונגען, וואס האבען געזאלט אנקומען פון פראנט. די פערשטארקונגען זיינען שוין געווען אין וועג; אבער זיי זיינען געגאנגען זעהר לאנגזאם, ווייל אין פערשידענע פונקטען האבען די באלשעוויסטישע אייזענבאהן ארבייטער זיי געמאכט שטערונגען און אפגעהאלטען.

דעם 7. נאוו. האב איך דורכ'ן טעלעפאן געהאט א געשפרעך מיט'ן קאמאנדיר פון צפון'דיגען פראנט, און האב געפאדערט, מען זאל באלד ארויסשיקען נאך סאלדאטען. זיבען א זייגער אין דער פריה האב איך פערלאזען די הויפט-קווארטיר פון שטאב און בין אוועק אין ווינטער-פאלאץ.

עס איז נישט אריבער א שעה, ווי אן אפיציר האט מיר געבראכט א בעריכט, אז די באלשעוויקעס האבען פערכאפט די צענטראלע טעלעפאן סטאנציע און האבען אפגעשניטען אלע טעלעפאנישע פערבינדונגען צווישען דעם ווינטער-פאלאץ און דער דרויסענדיגער וועלט. די בריק אונטער מיין פענסטער איז געווען פערנומען פון מאטראזען פון דעם באלטישען פלאט. דער סקווער ארום פאלאץ און די דערביידיגע געגענד פון דער הויפט-קווארטיר פון שטאב זיינען געווען פערלאזען. און די סאלדאטען פון פראנט זיינען נאך נישט אנגעקומען.

אין דער בעגלייטונג פון א. י. קאנאוואלאוו, וויצע פרעזידענט פון דער צייטווייליגער רעגירונג, בין איך שנעל אוועק אויפ'ן סקווער צו דער הויפט-קווארטיר פון שטאב. דארטען האבען מיר אויף גיך אפגעהאלטען א בעראטונג. עס איז בעשלאסען געווארען, אז איך זאל נעהמען אויסערגעוועהנליכע שריט צו ברענגען וואס שנעלער די סאלדאטען פון פראנט קיין פעטראגראד. עס איז אויך בעשלאסען געווארען, אז איך זאל זיך דורכברעכען דורך דער באלשעוויסטישער ליניע אין דער שטאט און אויף די וועגען צו דער שטאט און פערזענליך ברענגען די פערשטארקונגען קיין פעטראגראד. איך האב די סאלדאטען געזאלט בעגעגענען ערגעץ צווישען גאטשינא און פסקאוו.

דער בעשלוס איז באלד דורכגעפיהרט געווארען. פערלאזען פעטראגראד אונבעמערקט איז שוין געווען אוממעגליך, איך האב בעשלאסען צו ריזיקירען.

ארום צעהן אזייגער אין דער פריה איז מיין אטאמאביל צוגעפאהרען צום אריינגאנג אין דער הויפט-קווארטיר פון שטאב. דאס איז געווען דיזעלביגע מאשין, אין וועלכער איך בין ארויסגעפאהרען אויפ'ן פראנט, און די סאלדאטען פון פעטראגראדער גארניזאן האבען די מאשין זעהר גוט געקענט.

צוזאמען מיט צוויי אדיוטאנטען און א צווייטען אפיציר בין איך אריין אין אויטאמאביל, הארט הינטער אונזער מאשין איז אן אפיציר געפאהרען אין דער צווייטער מאשין מיט אן אמעריקאנער פאהן. מיר זיינען געפאהרען אויפ'ן געוועהנליכען וועג, איבער מארסקאיא. כ'האב אויך דאך געטראגען מיין געוועהנליכען מיליטערישען מונדיר.

באלד ווי מיר האבען זיך ארויסגעריסען פון דעם סקווער פון ווינטער-פאלאץ אויף מארסקאיא, האבען מיר בעמערקט באלשעוויסטישע פאטרולען, וואס האבען געהיט די בריקעס, וואס די באלשעוויקעס האבען שוין פערכאפט. מיין אויסרעכענונג איז געווען א ריכטיגע. מיין אונגעריווארטעטער אנקומען האט צומישט די באלשעוויסטישע סאלדאטען. זיי האבען מיך סאלוטירט און איך האב זיי געענטפערט, אזוי ווי עס וואלט גאר נישט געווען.

אזוי זיינען מיר דורכגעפאהרען דעם גאנצען צענטער פון שטאט. פאהרענדיג אלץ שנעלער, וואס ווייטער מיר זיינען צוגעקומען צום ארויסגאנג פון דער הויפט-שטאט.

אין גאטשינא האבען מיר געהאט צו געפינען אונזער מיליטער, אבער מיר האבען עס נישט געפינען. אין פינף מינוט נאך דעם ווי מיר זיינען ארויס פון גאטשינא, איז אין הויף פון דעם גאטשינא'ר פאלאץ אנגעקומען אן אויטאמאביל דעפוטירטע מיט רויטע פאהנען. אין דעם אויטאמאביל זיינען געווען מיטגלידער פון דעם מיליטעריש-רעוואלוציאנערען קאמיטעט, וועלכע זיינען געקומען ארעסטירען מיך אויף א בעפעהל פון סמאלני-אינסטיטוט (די באלשעוויסטישע הויפט-קווארטיר אין פעטראגראד).

איך האב בעוויזען צו פערלאזען גאטשינא און פארזעצען מיין רייזע. אבער אונזער צווייטע מאשין מיט דער אמעריקאנער פאהן, האט זיך פערהאלטען אין גאטשינא צו נעמען בענזין.

זי איז אריינגעפאלען אין דער באלשעוויסטישער פאסטע. מען האט אויף איהר געשאסען און אינגאנצען צובראכען. דער אפיציר, וואס איז אין איהר געזעסען, איז אנטלאפען אין א דערבייאיגען וואלד.

דעם 9-טען נאוועמבער פארטאג, זיינען מיר שוין געווען צוריק אין גאטשינא. די שטאט איז געווען פול מיט באלשעוויסטישע סאלדאטען, אינפאנטעריע, ארטילעריע, קראנשטאדטער מאטראזען, בעוואפנעטע אויטאמאבילען, און אזוי ווייטער. מיט אונזער קליינער אפטיילונג האבען מיר פערטריבען די טויזענדער באלשעוויסטישע סאלדאטען פון גאטשינא. מיר האבען דאס דערגרייכט אהן אן איינציגען שאס און כמעט גאר אהן פערלוסטען.

נישט קוקענדיג אויף דעם, וואס מיר האבען געהאט אזא אונבעדייטענדע צאל סאלדאטען, האבען מיר דאן בעשלאסען נישט אפצושטעלען אונזער מארש אויף פעטראגראד און נישט צו ווארטען אויף פערשטארקונגען. מיר זיינען געווען זיכער, אז דעם 9 טען נאוועמבער אין אוונט, אדער שפעטסטענס דעם 10-טען נאוועמבער, וועלען מיר האבען די אינפאנטעריע פון פראנט. דערווייל איז געווען זעהר וויכטיג, אז מיר זאלען אויסנוצען די צוטומעלטקייט און דעמאראליזאציע, וואס די שנעלקייט מיט וועלכער מיר האבען פערכאפט גאטשינא, האט ארויסגערופען ביי די באלשעוויקעס. די באלשעוויסטישע פיהרער אין סמאלני זיינען געווען צומישט און האבען נאך דערווייל נישט געוואוסט, ווי שטארק עס איז אונזער מיליטערישע אפטיילונג!

דעם 10-טען נאוועמבער, פארטאג, זיינען אונזערע קאזאקען ארויס פון גאטשינא אין דער ריכטונג פון צארסקאיע סעלא. לויט אונזער פלאן, האבען מיר געזאלט פערנעמען צארסקאיע סעלא ארום מיטאג צייט. דעם 11 טען נאוועמבער האבען מיר געזאלט פערלאזען צארסקאיע סעלא און גיהן אויף פעטראגראד. עס איז אבער נישט געווען בעשערט, אז אונזער פלאן זאל דורכגעפיהרט ווערען.

(סוף מארגען).

א משפט איז וויען איבער די מאדערנע טענץ
און מיט וואס דער משפט האט זיך פערענדיגט.

די פראגע פון „כיצד מרקדין?" (ווי אזוי זאל מען טאנצען) איבער וועלכער אונזערע הייליגע חכמים האבען זיך שוין לאנג צעבראכען דעם קאפ, איז היינט ווידער געווארען אקטועל. זינט די מאדערנע טענץ האבען זיך אריינגעריסען אין די קרייזען פון דעם ברייטען עולם. און וואו מ'שטעהט און וואו מ'געהט זעהט מען נאר פארלעך פערנומען מיט טשארלסטאן און שימי, טאנגא און בלעק באטאם, איז די טאנץ-פראגע ווידער אמאל געשטעלט געווארען אין מיטעל-פונקט פון דעם עפענטליכען מיינונגס-שטרייט. די מאדערנע טענץ זיינען אוממאראליש, טענה'ן די קריסטליכע פערשעהער אין עסטרייך, און די בישאפען און אנדערע פערטרעטער פון'ם קלערוס פיהרען אן קעגען די דאזיגע טענץ אן ענערגישען קאמף. נישט די מאדערנע טענץ זיינען אוממאראליש, טענה'ן די טאנץ-מייסטערס, נאר די טענצער און טענצערינס. און זיי בעמיהען זיך נאכצואווייזען, אז די מאדערנע טענץ זיינען נישט ערגער און אוממאראליכער ווי די אנדערע טענץ, אז זיי בעשטעהען בלויז פון גאנג-שריט און שלעפ-שריט, פערשעהנערט מיט פערשידענע פיגורען, ביי וועלכע די טאנצענדע פארלעך מוזען שטארק האלטען קאפ, זיי זאלען קיין טעות נישט מאכען, אז עס גלוסט זיך זיי צו דאס פלירטען. דערביי מוז מען זיך ביי די מאדערנע טענץ אויך נישט אזוי פעסט ארומנעהמען ווי ביי א וואלצער, למשל, וועלכען די פאליציי האט פערבאטען ביי זיין ערשטען ארויסקומען מיט הונדערט פופציג יאהר צוריק.

מען קען נישט לייקענען, אז די איבערצייגונגס-קראפט פון די דאזיגע און ענליכע ארגומענטען איז גענוג שטארק, אז זי זאל אריבערציהען די וואג-שאל לטובת פון די מאדערנע טענץ. אבער די אפאלאגעטען ווילען זיך דאך נישט אינגאנצען סומך זיין אויף ארגומענטען און די ארגאניזאציע פון די וויענער טאנץ-לעהרער האט זיך געווענדט דירעקט צו דעם עסטרייכישען פרעמיער, ד"ר זייפעל, וועלכער איז אליין א גלח, כדי איהם אויפצוקלערען וועגען דעם ענין. צו זייער בעדויערען האט אבער ד"ר זייפעל, אויסהערענדיג די טענות פון די טאנץ מייסטער, געענטפערט, אז ער איז נישט קיין גרויסער בקי אין הלכות טאנצען און ער קען וועגען דעם נישט ארויסזאגען קיין מיינונג.

די טאנץ מייסטערס האבען זיך דערנאך ענטשלאסען צו אן אריגינעלען און זעהר בעוויז-קרעפטיגען שריט: זיי האבען איינגעארדנעט אן עפענטליכען עקזאמען, איבער די מאדערנע טענץ, אז: זאל דאס פאלק דאן אורטיילען, צי זיינען די דאזיגע טענץ אומזיטליך.

צו דעם דאזיגען עפענטליכען משפט איבער די מאדערנע טענץ, וועלכער איז פארגעקומען אין א גרויסען און פארנעמען זאל אין וויענער פאלקס-גארטען, זיינען איינגעלאדען געווארען די פערטרעטער פון דער גייסטליכקייט, דערונטער אויך פון דעם יודישען רעליגיא, דער לארד מעיאר און דער פאליציי-פרעזידענט און, פערשטעהט זיך, אויך די זשורנאליסטען. נישט אלע איינגעלאדענע זיינען פערזענליך געקומען. די מייסטע האבען, ווייזט אויס, נישט געהאט קיין אינטערעס פאר טאנץ פערפארמאנגען, וועלכע זיי האבען שוין לכתחלה געוואוסט, אז זיי וועלען מן הסתם זיין זיטליך. עס זיינען אבער דאך געקומען פערטרעטער פון דעם וויענער קארדינאל און פון דעם וויענער אבער-ראבינער דר. חיות או פון אנדערע ארגאניזאציעס און קארפאראציעס, צווישען זיי אויך די פערטרעטער פון די קוימענקעהרער,— וואס די קוימענקעהרער האבען צו טון מיט די מאדערנע טענץ, ווייסט נאר איין גאט— און א היבשע צאהל זשורנאליסטישע בעלנים.

קודם כל האט מען די געסט מכבד געווען מיט א פארטראג איבער די מאדערנע טענץ, וואס דער פארטראגער, א טאנץ-מייסטער, האט געזוכט צו בעשיצען דעם כבוד פון די טענץ און בפרט פון די טאנץ מייסטערס. אויב עס קומט אמאל ביים טאנצען פאר א נישט-דערלויבטע דערנעהענטערונג צווישען דעם פארעל, איז דארט נישט שולדיג קיינער, נאר די נאטור, וואס האט בעשאפען צוויי-ערליי געשלעכטען.

נאך דער דאזיגער [illegible] און אינטערעסאנטער ענטדעקונג, האט מען דעם [illegible]-געשמאקען עולם טאקע געוויזען, ווי אזוי מען טאנצט. מיטגלידער פונ'ם טאנצמייסטער — גרעמיום, האבען פארוויזען פארגעטאנצט פאר די געסט די מאדערנע טענץ. פערשטעהט זיך אויף אזא פערבלאזען און אומאינטערעסאנטען אופן, אז אפילו די בייזסטע צינגער און די שארפסטע זיטען-ריכטער האבען נישט געקענט זעהן דערין קיין סימן פון אומזיטליכקייט. צווישען די טענצערס איז [illegible] אויסגעפאלען איינער, אן איין-און-אכציג יעהריגער טאנץ-מייסטער, וועלכער האט געמאכט זיינע טאנגא-שריט ווי א יונגערמאן. זיין פארטנערין איז דוקא געווען א יונג שעהן מעדעל, די טאכטער פון א יודישען שוישפילער.

מיט דעם דאזיגען עפענטליכען טאנץ עקזאמען איז אלזא געראטעוועט געווארען דער כבוד פון די מאדערנע טענץ. די זיטען-ריכטער האבען שוין נישט מעהר קיין גרונד צו זיין אומצופרידען מיט די דאזיגע טענץ. צי וועט אבער די טאנצענדע יוגענד צופרידען זיין מיט אזא געשמאקלאזען טאנצען איז אן אנדער פראגע.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

5962. א לעזער פון א קליין שטעטל.

אויב די זעלבע ערקלערונגען, אויפ'ן סמך פון וועלכע אייער שוואגער איז פעראורטיילט געווארען, זיינען איצט אנערקענט געווארען פאר פאלשע אזוי אז דאס געריכט האט די דעמאלדיגע עדות פערמשפט פאר פאלש שווערען, קען מען זיך געוויס ווענדען צום זעלבען פראקוראטור-אמט מיט אן ענטשפרעכענדע בקשה וועגען בענייען דעם גאנצען פראצעס.

דער פראקוראטור-אמט שיקט די בקשה מיט זיין מיינונג איבער אין העכסטען געריכט, וועלכע נעמט אן א געהעריגע דעציזיע.

ווענדען קען זיך נישט בלויז דער פער'משפט'ער נאר אויך זיין משפחה.

5963. ל. ל. פון ריבנע.

5964. א לעזער פון זגערוש.

מיר האבען שוין איינמאל געענטפערט אז רעזערוויסטען, וואס האבען בלויז מאבילאזאציע-קארטען ווערען אויף די פארשטעהענדע איבונגען נישט גערופען.

5965. א געטרייער לעזער פון זגערזשער גאס.

מען קען טאקי נישט אפטרעטען א סובלאקאטאר א צימער אהן דער הסכמה פון הויזווירט בפרט, ווען דער הויפט-לאקאטאר נעמט פיל מעהר וויפיל ער צאהלט אליין פאר דער גאנצער וואוינונג.

5966. שאט.

בעליידיגען א פערזאן געהער צו דער קאמפעטענץ פעררעכענס, פאר וועלכע מען קען זיך צו יעדער צייט איבערבעטען פערשטיים זיך כל זמן דער אורטייל איז נישט געווארען געזעץ קרעפטיג.

אין אזעלכע פאלען, וויקראפטשעניעס, ווערט אנגעווענדעט אן 1-יעהריגע פעריעהרונג.

א פרויען-הענדלער פערלעגט א נעץ אויף דער שעהנער פעלא.

ווען עס געלינגט איהם נישט פעלא'ן צו פערפיהרען לקח'נט ער צו 2000 זל. און ווערט נעלם.

אין פיקסעטשנא „רודערט זיך" מיט אן׳אינטערעסאנטע געשיכטע.

אין א דארטיגן פענסיאנאט איז פארפאהרען אן׳עלעגאנטער גאסט, א יוד, אנגעטאן אין א סמארט-אנצוג.

גערעדט האט דער „עלעגאנט" בלויז פויליש; ער האט אויך אפט אריינגעווארפן אן „אויסלענדיש" ווערטעל און געצאהלט האט ער פאר אלץ מיט א ברייטער האנד — ממש אויף רעכטס און לינקס.

געוואוינט פאר זיך אזא „העכט", האט איהם „הב"ה" דינערשאפט פון פענסיאנאט בענומען אין דער ארביים אריין: אפשר א פאר פרישע „קייזערקעס": אפשר א ביסעל קאזע-מילך?

האט מען איהם אזוי א גאנצען טאג געהאלטען אין איין קארמען און איהם פשוט געשמאטעט מיט וואס זיין הארץ האט נאר געקאנט גלוסטען.

וועגען אינטערעסאנטען גאסט האבען זיך שנעל דערוואוסט אויך די איבעריגע געסט און אלע האבען זיך געוואלט מיט איהם בעקענען. בעזונדער׳ס זענען געלאפען זיך בעקענען מיט איהם די פריילייגס — פענסיאנערינס.

בלויז איין פריילין, גראד די שענסטע פון אלע, האט זיך עפעס מאדנע קאלט בעצויגען צום רייכען עלעגאנט און בעת ער האט זי בעווארפען מיט קאמפלימענטען און איינגעלאדען אויף א שפאציר. (פערשטעהט זיך אין אן׳אויטאמאביל) — האט זיך פריילין פעלא איינגאנצען נישט אומגעקוקט און בעגאנגען איהר וועגס.

דער בחור ווידער האט זיך געפיהלט שטארק געטראפען פון אזא גרינגשע-צונג.

פריגען דינסטאג האט ער געבראכט פאר פעליא'ן פון ווארשא א גרויסע בוקעט בלומען און בעת אלע זענען געזעסען ביים מיטאג איז ער צוגעלאפען צום פריילין און איהר דערלאנגט די בלומען.

דאס פריילין האט צוגענומען די בלומען און זיי אריינגעשטעלט אין א וואזאן, וואס איז געשטאנען אין פענסיאנאט ביים שפיגעל.

דער עולם האט עס בשום אופן נישט געקאנט בעגרייפען. פארוואס נעהמט זי נישט די בלומען פאר זיך? א נאריש מיידעל, די דאזיגע פריילין פעלא.

אלע געסט האבען וועגען דעם גע-רעדט. מען איז אין כעס געווען אויפ'ן „נארישען מיידעל" און מען האט גע-פרייסט דעם דזשענטעלמענישען בחור.

ענדליך האט פריילין פעלא געזיגט.

פארנאכט איז דער עולם אוועק זיך באדען. איינער פון די געסט, א ווארשעווער סוחר, האט מורא געהאט מיט-צונעהמען א פארטפעל מיט 2 טויזענד זלאטעס, האט ער עס געבעטען דעם יונגערמאן צו האלטען ביז ער וועט צו-ריקקומען.

ווען מען איז געקומען צוריק תּאמ די באמבע געפלאצט: דער יונגערמאן מיט'ן פויליש, דייטש, פראנצויזיש און — מיט'ן פארטפעל — איז נעלם געווארען ווי אין וואסער אריין.

דער ווארשעווער סוחר האט נישט געוואלט גלויבען — האט ער איהם אי-בער גאנץ פיקסעטשנא געזוכט און — אומזיסט.

מען האט אויך געמאלדען דער פא-ליציי. אבער ביז'ן היינטיגען טאג איז נאך נישט געלונגען דעם דאזיגען פער-זאן צו כאפען.

— דאס הארץ האט מיר געזאגט, אז דער יונגערמאן איז פערדעכטיג — טרי-אומפירט פריילין פעלא.

ווי מען זאגט זאל דאס האבען גע-ווען אן׳אגענט פון פרויען-הענדלער, וועלכער האט געפרובט פארלעגען א נעץ אויף דער שענער פעלא, און עס איז איהם נישט געראטען.

ארויסישער יוד געווינט א פראצעס ביי דער ענגלישער מלוכה.

אין לאנדאנער הויכגעריכט איז פאר-געקומען א אינטערעסאנטער פראצעס וועגען א יודישער ירושה.

דעם 22-טען אויגוסט 1924, איז אין לאנדאן געשטארבען לייב ארלאווסקי, בעקאנט אונטערן נאמען לואי דזשא-נאלד, און געלאזען א ירושה פון איבער 6000 פונט.

מ'האט ווי געוועהנליך אנאנסירט פאר יורשים און קיינער האט זיך נישט אב-גערופען.

דעם 14-טען פעברואר 1925 האט מען די ירושה איבערגעגעבען צום ענג-לישען שטאאט, ווייל קיין שום יורשים האבען זיך נישט אבגערופען.

מיט א צייט צוריק, שוין אכדעם ווי די ירושה איז איבערגעגעבען גע-ווארען צום שטאאט, האט זיך אין רוס-לאנד געפונען א יורש, זימעל ארלאמא-וויטש ארלאווסקי, פון ניקאלאיעוו, כער-סאנער גובערניע, וועלכער איז געקו-מען נאך לאנדאן און געמאהנט די ירושה פון דער ענגלישער רעגירונג.

פארן ריכטער מר. סווינט, זענען אין לאנדאנער הויכגעריכט ערשינען מר. בייפארד אין מר. בערטראם לאנג, פאר זימעל ארלאווסקי, און מר. ס. באק גיל איז ערשינען פאר דער ענגלישער רע-גירונג.

מר. בייפארד האט ערקלערט, אז זימעל ארלאווסקי'ס זיידע, זעליג הארש-קאוויטש ארלאווסקי, איז געבוירען גע-ווארען אין זוועניגאראדקע. ער איז געווען דער פאטער פון לייב ארלאוו-סקי, דער פערשטארבענער, און פון זיין פאטער, אברהם.

זימעל ארלאווסקי האט געהאט זעהר גרויסע שוועריגקייטען יעצט אנצווייזען אלע מעטריקעס און אנדערע דאקומענ-טען, ווייל אלץ איז [אין אוקראינע צו-שטערט און פערניכטעט געווארען. ער האט אבער מיטגעבראכט אזעלכע דא-קומענטען, וואס ציינען, אז ער איז באמת דער יורש פון זיין פעטער אר-לאווסקי.

זימעל ארלאווסקי איז אליין אויך ערשינען אין געריכט און ערקלערט, אז ער קעהר זיך אן א פלימעניק צום פער-שטארבענעם. ער האט געהאט זעהר גרויסע שוועריגקייטען אהער צו קומען. צוערשט האבען איהם די אוקראינער נישט ארויסגעלאזען, נאר ווען זיי הא-בען איהם שוין יא געלאזען ארויספאה-רען, האט מען איהם נאך ענגלאנד נישט געוואלט אריינלאזען, נאך גרויסע בע-מיהונגען האט מען געפועלט, אז ער זאל קומען צום פראצעס.

דער ריכטער האט ערקלערט אז ער איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אז זימעל ארלאווסקי איז דער געזעצליכער יורש פון זיין פעטער לייב ארלאווסקי, וועלכער איז געשטארבען אין לאנדאן.

דער שטאאט דארף איהם צוריקגע-בען די ירושה, און די קאסטען זאלען אראפגערעכענט ווערען פון סומע, וואס איז פערבליבען.

די מאסקווער ארטיסטן פון „הבימה"

האבען אויך אנערקענט אז די שענסטע פאטאגראפיעס. פאר-טרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפערטיגט נור אין דעם

— ערשטקלאסיגען פאטאגראפישען אטעליער —

„PARISIENNE"

69 בזשעזשינער 69

צופאהר מיט'ן טראמוואי נומער 1.

ווייס און פארביג.

(ענדע פון דער 3-טער זייט).

נעגערס, און זיי האבען מיר ארויסגע-וויזען אויפריכטיגע פריינדשאפט, נאכ-דעם ווי זיי האבען זיך איבערצייגט אין מיינע אויפריכטיגע סימפאטיעס צו זיי".

„לײדער — ענדיגט אויס מאנעס — בין איך נאך היינט אן׳אויסנאם; די גרויסע מעהרהייט פון די ווייסע פעל-קער בעמיהען זיך, בעוואוסטזיניג, צי נישט, צו לייגען שטיינער אויפ'ן וועג פון דער ענטוויקלונג פון די געפארבטע ראסען, כדי צו האלטען זיי פאר די ני-דעריקסטע פון מענשליכען ליטער. צום דאזיגען שפיל וועט אבער מוזען קומען א סוף".

וויסענשאפטליך, מאראליש און פא-ליטיש גענומען, איז קיין ספק נישט, אז די געפארבטע ראסען קאנען דער-גרייכען צו דער זעלבער מדרגה אין ציוויליזאציע, ווי די ווייסע ראסע. דאס איז וויכטיג צו אנערקענען, ווייל גאר אזוי ארום וועט עס געלינגען אויסצומיידען די גרויסע ראסען-מלחמה. גוטען וועט די ווייסע ראסע געווים האבען פון דער ציוויליזאציע פון די געפארבטע ראסען.

מאנעס לייגט פאר א קליינינקייט:

זאלען די ראסען זיך אנהויבען צו-זאמענמישען, נישט פערגעסענדיג דער-ביי די שעהנע נאציאנאלע אייגענשאפ-טען פון יעדען פאלק בעזונדער. ווען די אייזערנע מחיצות צווישן ראסען וועלען איינפאלען, וועט זיך אנהויבען ענטוויקלען א פאלקומער מענשליכער טיפ, און א פרישער קוואל פון יוגענט-ליכע כוחות וועט זיך עפענען פאר דער מענשהייט. וויסען מיר דאך טאקע, אז די עגיפטישע ראסע האט ארדעגענערירט נאר דערפאר וואס זי האט זיך אפגע-צוימט פון יעדער בלוט-פערמישונג וועלען די פעלקער איבערנעמען איינע פון די אנדערע זייערע בעסערע אייגענ-שאפטען און קרעפטען, גייענדיג פון איין דור צום אנדערען צו פערפאלקא-מונג. אין דער הינזיכט הערשען ביי די מענשען די זעלבע פיזיאלאגישע געזע-צען, וואס ביי די חיות. דעם רעשט וועט שוין מאכען די ערציהונג, וועלכע וועט דערפען קולטיווירען די בעסערע אייגענשאפטען און אויסווארצלען די ערגערע, היינט ווערט אין דער הינזיכט לײדער גארנישט געטאן.

דאס אבער געהערט שוין צו דער ווייטער צוקונפט.

פאר'ן איצטיגען מאמענט איז נויטיג קודם כל צו מאכען א סוף צו די פאר-אורטיילען, וואס הערשען אין דער ווייסער ראסע נעגען צווישען איין פאלק און דעם אנדערען, און צו דער אומ-זיניגער בעציהונג פון דער ווייסער רא-סע צו די געפארבטע ראסען.

ר. ס.

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16,

Telefon 11-24

אינערליכע- און קינדער-קראנקהייטען.

נעמט אן פון 7–8, זונטאג פון 3–4

אין פלאמען פון ליבע און האס

(83 (ראמאן).

— צי האט איהר געהערט צו דער באנדע, וואס האט צו-שעדיגט די באהן-ליניע?

— ניין! נאר איך אליין! — האט געענטפערט מאקס.

— ביזט עס, הייסט עס?!

העניעק האט זיך אבער תיכף אריינגעמישט:

— מיין ברודער נארט אייך...

— העניעק!

— יא, אזוי איז עס! מיין ברודער נעגארט אייך!.. דאס האב איך מיט מיינע חברים קאליע געמאכט די שינעס...

— הער אויף, העניעק!.. ביזט משוגע! צו-וואס דאס לי-גען זאגען?

— צו-וואס זאגסטו אבער ליגען, מאקס! — האט אנציעק מיט א געמוטיגען שמייכעל א פרעג געטאן — וואס ביזטו זיך צפיס מודה אין א דרייסטען טאט, וואס איך האב אויסגעפיהרט און אויף וועלכען איך בין שטאלץ?

מאקס האט פערוואונדערטערהייד בעטראכט זיין ברודער, און גארנישט פערשטאנען, וואס ער איז אויסטען מיט זיינע רייד.

— אבער דו ביזט דאך גוראי ארויס פון זינען... פו גאר א שרעקט!

פלוצים אבער האט ער זיך אנגעשטויסען, וואס דער ברו-דער מיינט מיט זיינע דערקלעהרונגען. ער האט פערשטאנען, זיין כוונה נעהמט זיך פון ברודער-ליבע, אז דער ברודער זייגער וויל שטארבען אנשטאט איהם.

ער האט מאמענטאל אויפגעכאפט די גאנצע וויכטיג-קייט פון'ם מאמענט.

דעריבער האט ער אפגעשטויסען פון זיך די זעלנער, און צוגעלאפען צו העניעק'ן.

— שווייג, העניעק, ווי גאט איז דיר ליב! דאס, וואס די פאדערסט פון מיר וואלט געווען דער גרעסטער צער פאר מיר.. אי מיינסטו, אז איך וועל נישט קאנען ווייטער אויסנעהמען דעם מוט!.. אז איך וועל אויפציטערן פאר די אויס-געשרעקטע ביקסען?..

העניעק איז אבער פון די ווערטער געווען קנאפ איבער-צייגט, און זיך געווענדט צום אפיציר:

— דאס בין איך געווען!.. זאל איך נישט ארען, וואס מיין ברודער רעדט דארטען. ער וויל זיך מקריב זיין פאר מיר.. איך וועל דערויף אבער קיינמאל נישט איינגיין!

— וואס מיינסטו זיך עפיס? — האט שוין מאקס מיט א רוגז אויסגערופען — מיט וואס פאר רעכט גיסטו זיך אן פאר מיר? איך וועל דערויף נישט איינגעהן! ס'וואלט געווען א פחרגות פון מיין זייט, א פערברעכען וואלט עס געווען!..

— און דו, מאקס, פארוואס ווילסטו שטארבען פאר מיר?.. דו דארפסט בלייבען לעבען... ביזט עלטער און געניטער... ווערסט קען העלפען דער מוטער, וואס בלייבט איבערגעצען אליין.

— אלס עלטערער טאקי האב איך דאס רעכט צו דעציי-דען: אויב איינער פון אונז דארף שטארבען, טא זאל עס זיין — איך... און טאקי דערפאר, ווייל איך האב לענגער געלעבט...

— ס'איז דאך אבער נישט ריכטיג! ווכען זוכט מען דאך מיך!

— זאגסט נישט אמת. דו האסט נישט געהאט קיין שייכות מיט דעם ענין!

און ווענדענדיג זיך צו די אפיצירען, וועלכע האבען ביי-געוואוינט די סצענע מיט א קאלטקייט פון גולמים, האט ער א זאג געטאן:

— ער זאגט א ליגען, איהר הארט! גלויבט'ס איהם נישט א ווארט.

די רוסען אבער זענען געשטאנען ביידע, פערכמארעטע און אומגעדולדיגע פונ'ם ברודער-קאמף, דעם שכל פון וועלכען זיי האבען פערשטאנען, נישט מישפיהלענדיג לחלוטין מיט דער העלדישקייט פון דעם זעלבען קאמף.

— אלזא, ווער פון אייך האט דאך געהערט צו דער באנדע אויף דער באהן-ליניע?

— איך! — האט אויסגערופען מאקס.

— איך! — האט גלייכצייטיג א זאג געטאן העניעק.

דער אפיציר האט זיך דאן געווענדעט צו דעם אונטער-אפיציר, און בעפוילען, ער זאל אריינברענגען די פרוי לוריע.

די פרוי לוריע איז בעת מעשה, די גאנצע צייט, געשטאנען אין קארידאר, און מיט פערבראכענע הענד האט זי שטיל געשעפטשעט תפילות צו גאט — אז אזא גאט, וואס קאן העלפען, און וואס מוז העלפען.

זי האט זיך געפרובט צוהערען צו דעם געשפרעך אין שכנישען צימער.

אבער אומזיסט!

זי האט גוט געהערט די שטימען פון איהרע פלימעניקעס, און איז געווארען אויפגעציטערט יעדעס מאל, ווען זיי זענען אנווארען איבערגעשלאגען פון די ברוטאלע זעלנערישע קולות.

וואס טוט זיך דארט? וועגען וואס רעדען זיי? וואס וועט דערנאך ווערען?

די אויגען האבען איהר געברענט פאר יסורים, אבער וויינען האט זי נישט געקוינט...

בלויז דאס הארץ איז געווען פערקלעמט פון אונגעהויערען ווארטאג.

— טאטע הארצעדיגער — האט זי געשעפטשעט — האב אויף אונז רחמנות!.. לאז זיי לעבען! האסט אונז שוין אזויפיל מאל אויסגעריבט! האסט אזויפיל צער און אומגליקען אויף אונז אנגעשיקט!.. רבונו של עולם, האב רחמנות אויף די צוויי-קיילעכדיגע יתומים!

(פארזעצונג קומט).

מעבעל | קויפֿט נישט קײן | מעבעל

= מעבעל =

בעסער איהר איבערצײַגט אײַך נישט אין מײַן

מעבעל-געשעפֿט

44 גדאנסקא (דלוגא) 44

טעלעפֿאָן 62-56

Ch. ŁAZNIK

נאָר בײַ מיר קענט איהר שעהנסטע מעבעל בעקומען פֿערשידענע און ביליג.

בעמערקונג: אויך קויף איך פֿערשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פּעלצעז, נײַ-מאַשינעז, סאַמאָוואַרען, אנציגער א.ש.וו. איך צאָהל די העכסטע פּרײַזען. קומט און איבערצײַגט אײַך.

LEKARZ-DENTYSTA—צאָהן-אַרצט

M. KARABANOW

נאַוואָטקאַ (נאַוואָדניאַ) 31 (אין הויף) טעלעפֿאָן 09-69

הײלט, פּלאָמבירט ציהט צײן גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע צײן אָהנע גומען און רעפּאַראַטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפֿיהרט. נעהמט אָן פֿון 9 פֿריה ביז 8 אין אָוונט. 1195 לעטשניצע פּרײַזען. בעראַטונג אומזיסט.

---

jeśli nie potrzebujemy ciągle uzupełniać zapasów bielizny. W tym wypadku jest jednak bardzo wskazanem, by prać tylko „mydłem Kołłontay z pralką" a unikać wszelkich nieznanych i szkodliwych dodatków do prania. „Mydło Kołłontay" jest pod gwarancją łagodne i neutralne, że nie może uszkodzić żadnej tkaniny. Skutkiem tego „mydło Kołłontay" jest zawsze najtańszym środkiem do prania.

גענעראַל-פֿערטרעטער אויף לאָדז:

S. A. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

791

בעקאַנטמאַכונג.

אײַער אױסערליכער אויסזעהן איז אַ ווײַכטיגער לעבענס-פֿאַקטאָר, דעריבער ווענדעט זיך מיט אײַערע בעשטעלונגען נאָר אין דעם

הערהרען-שנײַדער-אַטעליער

ז. ראַפּוך, קילינסקא 153

(פֿראָנט, 2-טען שטאָק)

וואו עס ווערען אויסגעפֿערטיגט אַלערלײַ מענער-גאַרדעראָבען נאָר לויט די נײַעסטע מאָדעלען, ווי אויך בצונליך אויף וועקסלען. צוגענגליכע פּרײַזען.

פּריזיערס, אכטונג!

פּרעלניש וואַסער

צו 4 זל. א קילאָ

w składzie aptecznym

J. Chanachowicza, Pomorska 23.

רעכער

צו נײַהען אויף דער מאַשין ווערט אָנגענומען בײַ

ג. נאַרדמאַן

29 צעגעלניאַנא 29

Dr. med.

A. MAZUR

נאַרוטאָוויטש (רזעלנא) 44

אויערען און האַלז קראַנקהײַטען שטימע און שפּראַך-פֿעהלערען (שטאַמלען א.ז.וו.) נעמט אָן פֿון 12—2 און פֿון 6⁴⁰—8⁰⁰ אָוו.

— בעת א —

דין-תורה

צווישען הענריק ליפּשיץ און ר' מאיר ליכטענשטײן, ציגעל-גאַס № 102,

וועלכע איז פֿאָרגעקומען בײַ הרב מרדכי ניסן כהן איז צוגע פּסק'ענט געוואָרען אַז ר' מאיר ליכטענשטײן 90 יאָהר אַלט - א קבלה. ה' ליכטענשטײן האָט געקענט 3 אַ זייער נאָכמיטאָג מקבל געוועזן בײַם דערמאָהנטען רב.

763

Zawiadomienie.

Właścicielka fryzjerskiego SALONU DAMSKIEGO p. Kantorowa

POWRÓCIŁA z KRYNICY

i przyjmuje Klijentki ul. Piotrkowska 39.

ענער- / גישער

רײַזענדער

ווערט דורך אַ מעטאַל-אויסאַרבײַטונגס-פֿאַבריק

געזוכט.

אָפֿערטעז אונטער „Podróż" אָפּצוגעבען אין דער אַדמיניסטראַציע „נײַער פֿאָלקסבלאַט".

765

לעטשניצע פֿון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

פֿון ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראַפּאַפּאָרט	נאָז, האַלז, אויערען קר.	11-10 1-2, 7½-6½
ד״ר ראָזשאַנסקי	הויט-און געשלעכטס-קר.	11-10, 2-1
ד״ר גאָלדשטײן-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהײַטען	2-1
ד״ר יוסמאַן	נערווען-קראַנקהײַטען	2-12
ד״ר ראָזענצווײַג	קינדער-קראַנקהײַטען	12-10 4-5
ד״ר פּאַפּיערני	אינערע-און געבורטס-הילף	1-11½ 6-5
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהײַטען	4 5 און 1-2
ד״ר ווײַנבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	1-11 5½-7
ד״ר שטופּעל	רענטגען	12-2 4-6
א. גראָדזענסקי	צאָהן-אַרצט	7-3
נ. ראָזען	צאָהן-אַרצט	2-9

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלײַכטונגען, קאָראָנען, סטאַמטען, א. אז. וו.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפֿענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

הײלונג פֿון הויט-קראַנקהײַטען פֿון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלען, פֿאַר באַשטראַהלונג און דורכלײַכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטראָמעציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פֿאַר שוואַנגערע.

אָנמעלדונגען נעמט שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פֿון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפֿען זונטאָג.

דירעקטאָר ד״ר שמאַ.

נײַעסטע און מאָדערנסטע

שייטלען

ווי אויך פֿאַלקעס און האַלבע פֿאַלקעס פֿון פּרימאַ איטאַליענער האָר, גוטע אויסאַרבײַטונג, רעעלע בעהאַנדלונג, בעקומט מען קאַמיענא 5, 2-טען הויף לעצטען אײַנגאַנג, 2. שטאָק בײַ פּאָרזשוצקי.

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פֿאַרוואָס לויפֿט יעדער אין ביורא פּיעטריקאָווער 17?

ואמרת אליו, זאָלסטו איהם זאָגען

— צו אין דעם ביורא —

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניא 53, וואו מ'האָט קרעדיטען און געשריבען אַלערלײַ ביטעס לויט'ן אָנזאָגען, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, פּאָזיציעס, אַדוואָקאַטען, רעקורסען, ווענדען פֿעמער און קאָמיסאַריאַט-רעשאַנדה, ביטעס וועגען דירה און אויזשאַנד ראַזיעטמש: און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותּפֿות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראַוניעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

עצות נעם- מיליטער-ענינים

ווערט ערטײלט דורך אַ מיליטערישען ספּעציאַליסט פֿון 4-7 אָוו.

רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעלא, פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניא 53

שנעל, רעעל און ביליג!

עס ווערען געזוכט קוואַליפֿיצירטע

האַנדנײַערס

אַ ערשטע סאָרט מאַגאַזין ווי אויך אַ לערן-יונגעל

אויף קאָנסטאַנטינער 24 בײַ מאַכס.

764

א קוואַליפֿיצירטע

וועש-נײַהערין

פֿון דאַמען- און מענער-וועש ווערט פֿון זאָפֿאָרט געברויכט. צו ערפֿאַהרען אין אַדמיניסטראַציע. 667

Dr. med.

BRAUN

פּאָלודניאָווא 28

טעלעפֿאָן 40-26

צוריקגעקעהרט.

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר הויט און אינערליכע קראַנקהײַטען און מענער - שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספֿאַל)

נעמט אָן פֿון 9—11 פֿריה און פֿון 5 — 8 אָוונד

הײַלפּעדאַגאָגישע קורסען

פֿאַר שוואַכבעפֿעהיגטע און שווערערציהבארע קינדער. שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, פֿויבשטימען)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-אַרצט.

עלעקטריזאַציעס, ליכטהײַלמעטאָדען.

CEGIELNIANA 6, tel. 51-89

עמפּפֿאַנגט פֿון 5 — 7 אָוונד.

Dr. med

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פֿאַר הויט, האָר און אינערליכע קראַנקהײַטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פֿון 6—9 און אָוונד.

Dr. med.

W. ŁAGUNOWSKI

הויט- און וועגערישע קראַנקהײַטען און מענער-שוואַכע

42 Gdańska 42

נעהמט אָן פֿון 9 ביז 10 פֿריה, פֿון 2—2⁴⁵ נאָכמ. פֿון 8—9 אָוו.

איז צוריקגעקעהרט.

Dr. MICHAŁ LIPSKI

Wschodnia 65 (Piotrk. 46) tel. 3-51

הויט, וועגערישע קראַנקהײַטען און מענער-שוואַכע

צוריקגעקעהרט

און נעהמט אָן פֿון 2—5 נאָכמ. און פֿון 7—9 אין אָוונד.

ד״ר מעד.

J. SZMERŁOWSKI

פּעטריק. 17 טעל. 7-13

אַקושעריע- און פֿרויען-קראַנק.

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פֿון 3—5 און 7- 8 אָוו.

אַנאָנסען

— אין —

„נ. פֿאָלקסבלאַט"

האָבען דעם גרעסטען ערפֿאָלג.

Dr. med.

K. Fiszman

26 צעגעלניאַנא 26

טעל. 51-77

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פֿון 6 — 8 אָוו.

526

קאָפּ-ווײטאָג און ערשעפּונג,

ווי אויך מאַגען-פֿאַרדאָרבונג, לעבער-קראַנקהײַטען, נירען, גאַל-שטײנער, רעוומאַטיזם, אַרטערעטיזם, העמאָרידען-ווײטאָגען קומען פֿון פֿאַר צוליב דער שלעכטער שטאָף-וועקסלונג און פֿעראונרייניגונג פֿון בלוט און מעגשליכען אָרגאַניזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

ווירקען צו א נגוטער שטאָף-ענדערונג, ערוועקען צו פֿערדייען, רייניגען דאָס בלוט און אַלערערשט מאַכען געזונד דעם מאַגען און ברענגען צו א רעגולערע פֿונקציע פֿון דער לעבער און נירען, וואו בעזייטיגען שטילונג, און

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען פֿון אָרגאַניזם די גישט פֿערדייטע רעשטלעך, ווי אויך בעקעמפֿען דאָס שאַפֿען זיך פֿון פֿערזעצונגען, וואָס איז גורם צו רעוומאַטיזם און אַרטעריטיזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען און פֿערהיטען דאָס שאַפֿען זיך פֿון גאַל-שטײנער און פֿערמילדערן די העמאָרויד-שמערצען.

די פּרייזען א האַלבע שאַכטעל 1.50 זל.

א דאָפּעלטע שאַכטעל 2.50 זל.

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און אַפּטייק-סקלאַדען. 156

אכטונג ה״ה פּריזיערס!

מײַן פֿאַבריקאַטן-נעשעפֿט איז איבערגעהן פֿון אַ גרויסען אויסוואַהל פֿון פֿערשידענע קעלנישע אין בלומען-וואַסערן צום פּרײַז פֿון 4 זל. א קילאָ, הײַשעמאַל 3 זל. פּיכסין-7.80 זל. ווי אויך אַלערלײַ פּריזיער-צובעהערן צו פֿאַבריק-פּרײַזען

J. Drukier מיט אַכטונג

11 ZAWADZKA 11

קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

לעטשניצע פֿון דאָקטוירים / ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפֿען פֿון 9 פֿריה ביז 7 אָוונד

ד״ר וואַליגאָרסקי	נאָז, האַלז, אויערען-קר.	3—4
ד״ר קערשנער	קינדער-קראַנקהײַטען	12-9½, 5-4
ד״ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1-11
ד״ר לוביטש	הויט-און געשלעכטס קר.	2—12
ד״ר שטיינבערג	כירורגיע און כירורגישע קר.	1—3
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהײַטען	2—12.30
ד״ר קאַצענבערג	כראָנישע קראַנקה.	1 —
ד״ר בערגמאַן	פֿרויען און געבורטס-הילף	3 - 4

פּאָליקליניק, שפּריצונגען, וואַנעס א. א. ו., מעדיצינישע, אַלע אַנאַליזען, עלעקטריזאַציע, אַקושעריע. אויך פֿערלעטנען און שפּיטאָל. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אַנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין און בלוט. 2130

אימפּפֿונגען געגען שקאַרלאַטין.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפֿענט געוואָרען א רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט

עס נעהמט אָן!

ד״ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—2 נ. מ.
ד״ר לאָזשינסקא סטאַראָפּאָלסקא	צאָהן-אַרצט	3—7

קינסטליכע ציינער, קאָראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.

די לעטשניצע איז אויך אָפֿען זונטאָג.

שפּאָרט געלד

פֿון אַלטע בינדעס און קראַוואַטען ווערט איבערגעמאַכט אויף נײַע שלייפֿלעך און קראַוואַטען, ווי אויך פֿערשידענע בינדעס צו וועגענען, און אויך פֿון נײַע שטאָפֿען צו ביליגע פּרײַזען, בײַ העררשקאָוויטש, וואָלבאָרסקא 31.

אין לאָדז: א חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ 6 זלאָטעס; אין אויסלאַנד אין 50 פּראָצענט טײַערער. — פֿאַר אַנאָנסען און די רעדאַקציע נישט פֿעראַנטוואָרטליך; די טעקסט פֿון די אַנאָנסען און דער כּונה.

אַבאָנעמענטס-פּרײַז:

צײַלען פּעטיט 15 גראָשען, פּרעסעז 25 גראָשען, אין טעקסט 40 גר. פּרעסעז 60 גראָשען, נעקראָלאָגען 10 גראָשען, פּרעסעז 15 גראָשען. — פֿאַר פֿאָלקסבלאַט-ליסטע 100 פּראָצענט טײַערער. — 20 פּראָצענט טײַערער.

אַנאָנסען - פּרײַז:

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.